

NAROČNINA
 Celoletna \$2.00
 Polletna \$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 Inozemstvo \$3.00

SUBSCRIPTION
 One Year \$2.00
 Half Year \$1.25
 Chicago one Year \$2.50
 Europe \$3.00

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OPIMA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

PISARNA
 1849 W. 22nd St.
 Chicago, Ill.
 Telephone: Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVIČO

Slogajaci

Nesloga tlači

Nashra
 J. J. JERICH

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO

SREDA 24. NOVEMBRA 1920

ŠTEV. (NO.) 66.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlison, Postmaster General.

Velike demonstracije v Beogradu.

Beograd, 20. novembra. — Ministerski svet je potrdil in ratificiral Rapalsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo.

Ko je beograjsko ljudstvo izvedelo za pogoje te pogodbe in da je ministerski svet to pogodbo sprejel in potrdil, zbrala se je v najkrajšem času velikanska množica pred ministrstvom in napadla poslopje in razbila vse pohištvo v strašni razjarjenosti. Preklinjali so ministre in ko bi jih dobili, gotovo bi nihče ne ušel smrti. Dve kavaleriji vojaštva in vsa policija je le z veliko težavo razkropila razdivjano množico. Od tukaj se je cela množica valjala proti poslopju italijanskega poslanštva, kjer je bilo zopet treba skrajne sile vojaštva, da so preprečili popolno uničenje tudi tega poslopja. Veliko strelje je padlo. Koliko je mrtvih in koliko ranjenih, vlada noče sporočiti, jo je sram.

Naj jo bude? Saj jo je lahko!

podpira Mažare in Poljake.

Ideali Čehoslovaške in Jugoslavije pa niso toliko boj proti boljševikom, kakor preprečenje zopetne ustanovitve Avstrije, in Ogrske. Jugoslavija pa ne zaupa posebno novi Poljski in odtod to, da sta se Jugoslavija in Francija zadnje čase zopet nekoliko odtujili.

Nameravali so posebno zvezo. — Francija jih je očevidno podpirala pri tem, vendar je predlagala, da naj bi se v to zvezo sprejela tudi Rumunska, Grška in Poljska. Tako naj bi ta mala entanta obsegala Jugoslavijo, Čehoslovaško, Rumunsko, Grško in Poljsko. To bi pa zopet jako oslabilo to malo entanto, ker niti Grška niti Poljska bi na vse zadnje ne imeli nič proti ustanovitvi zopetne Avstro-Ogrske, naj bi že bila v kakršnikoli obliki, kar je pa na drugi strani glavni ideal Čehoslovaške in Jugoslavije. Tako se je mala entanta ustanovila samo z Rumunijo.

Rumunski voditelj Jonescu je velik Francoski prijatelj in je pripravljen sprejeti vsak ukaz iz Pariza. Ako bi toraj prišel iz Pariza ukaz, da naj se Habsburžani postavijo nazaj na prestol, bi se tako Rumunija le malo ustavljala. Tako sta pa Jugoslavija in Čehoslovaška spoznali, da imata v Rumuniji samo slabo zelo slabo podporo v svojih aspiracijah. Zlasti je bil pa hud udarec za obe ti dve državi vspeh republikanske stranke v Združenih državah, kar pomenja, da se Amerika odtegne vsakemu vmešavanju v evropske razmere, toraj z Wilsonom padla glavna opora, pri njihovih zahtevah in aspiracijah. Zato sta v tej skrajni sili potrebovali nujno zavezništva, ki bi v zadnjem trenutku pomagal preprečiti zopetno ustanovitev Avstrije, kajti nevarnost je bila zadnje čase velika, da se to zgodi v najkrajšem času.

Edina velesila pa, ki jim je preostala, je bila Italija, katere koristi tudi zahtevajo, da se prepreči Avstrija.

Italijani so spoznali kmalu vso to politiko in skupne koristi z Jugoslavijo in so jako premeteno manevrirali, da so iztisnili iz male entante kar največ dobička za svoje aspiracije. Rekli so, da so radi pripravljene podpirati malo entanto proti Avstriji, vendar pa ne morejo za sedaj ničesar storiti, ker nima-

jo še svojih vshodnih meja urazjenih. Zato se toraj ne morejo zvezati v kako prijateljsko zvezo z Jugoslavijo, ki je pravzaprav edini zažretek, da se te meje ne morejo urediti.

Jugoslovani so resno premislili celo situacijo in se odločili, da si raje v tej veliki nevarnosti za svoj obstoj pridobijo mogočnega zaveznika s tem, da žrtvujejo nekoliko kvadratnih milj ozemlja, kakor da bi se izpostavili nevarnosti, da izgube zopet svojo neodvisnost, katero so si s tolikimi žrtvami pridobili. Tako so sprejeli italijanske pogoje z očevidnim zadovoljstvom.

“Da je vse to izvajanje resnično in da sloni na dejstvih priča izjava dr. Vesniča reporterju lista Corriere della Sera preden je odšel iz Rapalla. Rekel je: “Ker nimamo kaj skrivati, naj dostavim, da je mala entanta dobila veliko nepričakovano veljavo in moč, ko je enkrat sprejela italijanske zahteve. Gotovo je, da sicer pomenja ta sprejem od naše strani za italijansko zunanje ministerstvo briljantno potezo. Da je mala entanta sprejela italijanske zahteve, pomenja popoln grob za vsako mogočo kombinacijo podonavske federacije, ki so jo planirali s številnimi Habsburškimi principi na čelu in to za vselej. Obenem, pa bo to omogočilo našim mladim narodom, da se bodo lahko začeli razvijati na poti mirnega dela in napredka”.

Naše opazke.

Iz tega sporočila se vidi, da se čutila oba Rapalska kramarja, Trumbič in Vesnič kriva. Med vrsticami se bere, da sta v resnici izvršila velikansko narodno izdajstvo. To poročilo iz Pariza je očitno najeto, jasno kaže, kako strašno kratkovidne in kako popolnoma nezmožne politike ima na čelu sedaj Jugoslovska država. Kateri razumni človek ne vidi, kako so se vjeli ti “modri” možje na italijanske limance. Pravijo, da so morali najti zaveznikov, da bi preprečili zopetno ustanovitev Avstro-Ogrske, da so zato nujno potrebovali Italije, katero so si morali še le pridobiti. Za božjo bolj, kako naivno! Na eni strani trdijo, da so vedeli, da bo Italija na vsak način in za vsako ceno preprečila zopetno ustanovitev Avstrije, na drugi strani pa sleparijo, da so

(Dalje na 4. strani)

KAKO JE BILO V RUSKEM VJETNIŠTVU.

Piše za “Edinost” bivši jetnik, slovenski vojak.

IZ SIBIRIJE.

In to najbrže je bilo v načrtu Nemčije in drugih znanjih “prijateljev”, ker so hoteli pred vsem doseči gospodarsko odvisnost ruskega naroda od tujih narodov. Kateri narod je namreč gospodarsko odvisen od drugega, je njegov suženj potem v vseh stvareh. Oni je tvoj gospodar, ki ti reže kruh.

Ves ta gospodarski polom in posebno pa še posledice strašne vojske skupaj z boljševizmom pa so imeli velikanski vpliv tudi na moralo in celo javno življenje Ruskega naroda, zlasti na družino.

Pravoslavje v kolikor sem ga jaz opazoval — lahko rečem, da ni brez krivde pri vsej nesreči ruskega naroda. Pravoslavje je preveč zunanje in preveč formalno, ne govori srcu, ne prekvasi čelaga človeka in ne cele človeške družbe. Poznal sem generale, ministre in druge može, ki so se kazali zelo pobožne ruske vernike, pa so pri tem kradli in golju fali in izkoriščali homatije med narodom, da bi — obogateli na lahek način. Pri naš navadno vidimo nasprotno. Posebno je krivo pravoslavje, ker ni skušalo naroda izobraziti in duševno dvigniti. Vendar pa je tudi temu veliko krivo to, ker je pravoslavna duhovščina silno nevedna in nezobrazna.

V Kusiji je velika lakota in velikih centrih in to ne radi pomanjkanja hrane, temveč edino vsled pomanjkanja prometnih sredstev in nepravilnega razdeljevanja živil. Ker so železnice, posebno lokomotive, pokvarjene in vse v neredu, je nemogoč skoraj vsak promet po železnicah.

Glede sanitarnih razmer se govori, da so dobre in epidemij ni, vsaj v onem obsegu kot so bile navadno prej.

Zakon ni odpravljen — to se pravi, cerkveni zakon je odpravljen in na njegovo mesto je stopil civilni zakon. Vendar se pa ne da tajiti, da je ločitev teh civilnih zakonov jako lahka stvar in je radi tega tudi zelo prakticirana.

V splošnem pa se lahko reče, da je boljševizem neke vrste nova vera, neka, nova ideja, ki ne bo tako lahko premagana.

Da je boljševizem tako strašno krut in krvav, je najbrž samo radi posebnih razmer, ki vladajo v Rusiji; vsled dolgoletnega absolutizma in pa dolge nesrečne vojske. Boljševizem kot ideja bo živel in se razvijal nekako tako kakor se je razvijal do sedaj socializem, čegar otrok je. Teorija (nauk) njegova je še slaba in brez dvoma mnogo njegovih ekstravagantnih idej in nazorov se nikdar v praktičnem življenju ne bo dalo izvesti ali uresničiti, posebno ne s kakimi dekreti, kakor se sedaj godi, ali glede stvari, ki so proti volji naroda, proti zakonu narode in življenja. Terorizem je stara ruska bolezen, katero razume oni, ki je živel na

(Dalje na 4. strani)

SLOVENSKI NAROD PRO-DAN.

Poročevalec Chicago Daily News poroča iz Pariza 20. novem. med drugim:

“Sprava Italije in Jugoslavije v Rapalla je zanimiv slučaj, kako izgine sovražna ljubosumnost vspricho skupne nevarnosti. Ta nevarnost obstoji v tem, da je mogoče, da se vrnejo Habsburgovci na prestol preustrojene Avstro-Ogrske, za kar so pa Italijani in Jugoslovani odločeni, da bodo preprečili.

“Zadnih dvajset let je skušala Italija na vse mogoče načine preprečiti, da bi se Srbija ne združila z avstrijskimi Slovani, ali da bi se na kakoršenkoli način panslavizem na jugu ne okreplil. Zato je Italija podpirala Avstrijo v prvi balkanski vojski, da je tako zabranila Srbiji dostop do Jadranskega morja. — Samo iz tega vzroka je Italija ostala v trovezji, in samo zato je pozdravila umor nadvojvode Franca Ferdinanda, ker je delal za združenje in okrepljenje Jugoslovanov v Avstriji in radi tega je tudi Italija odrekla vsako vojaško sodelovanje s Srbijo. Zveza vseh Jugoslovanov v eno državo bi pomenila velikanski udarec italijanskim aspiracijam. Toda k sreči se je pa to zjedinjenje doseglo s tem, da se je razbila avstrijska država. Danes je Italija odločena, da bo zabranila zopetno ustanovitev Avstrije.

Čehoslovaki in Jugoslovani so dosegli svojo popolno neodvisnost deloma po svoji lastni odločnosti, največ pa po vspehu zaveznikov. Dolgo časa po premirju je Francija skušala ustanoviti veliko srednje evropsko zvezo proti Nemčiji, kakor tudi proti boljševikom. Radi tega so jo pa obdolžili, da skuša spraviti nazaj na prestol Habsburgovce, ter da

NAROČNIKOM MOHORJEVIH KNJIG.

—Naznanjamo, da prejmemo v nekaj dneh iz stare domovine “Mohorjeve knjige.” — Vsi, ki si žele Mohorjevih knjig, naj iste takoj naroče pri našem upravnistu.

Cena \$2.20

IZŠEL JE!

“Koledar Ave Maria za leto 1921.: te dni smo ga začeli razpošiljati. Dobili ga bodo najprej zastopniki, katere lepo prosimo, da ga takoj razdele med one, ki so si ga pri njih naročili.

Cena 50c.

Spomnite se svojih domačih!

Božični čas je tisti čas, ko se vsakdo spomni na svoj rojstni kraj, na svoje sorodnike. Zato bo prav, da se jih spomnimo tudi letošnji Božič, jim pošljemo kaj za praznike in jim olajšamo njih bedo.

V takih slučajih pa si zapomnite, da Vam nihče ne bo poslal denarja v stari kraj ceneje, kakor mi, Mi Vam računamo cene istega dne, ko prejmemo Vaš denar.

Sedanje cene za pošiljanje denarja v Jugoslavijo in zasedeno ozemlje so:

300 kron	\$ 3.05	50 lir	\$ 2.45
400 "	4.40	100 lir	4.30
500 "	5.10	200 lir	9.30
600 "	6.15	300 lir	13.70
700 "	7.15	400 lir	18.10
800 "	8.20	500 lir	22.50
900 "	9.10	600 lir	27.65
1000 "	10.00	700 lir	32.00
5000 "	49.50	800 lir	36.70
10000 "	97.00	900 lir	41.60
		1000 lir	46.00

Vsa pisma naslavlajte na: ..

EDINOST

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

IZ SLOVENSkih NASELBN.

Tioga, Wis. — Država Wisconsin je po večini farmerska. V njej zreš res lepe in vzorne kmetije. Kmetovalci farmerji se pečajo največ z živinorejo, z mlekarstvom, pa tudi sadjarski pridelki prinašajo lepe dohodke. Letošnje leto je bila izredna suša, a navzlic temu je bila letina povoljna v vseh ozirih. Koruza, krompir in drugo je obrodilo jako dobro. Posebno kuruza se je dobro obnesla. Po mojih mislih ljubi kuruza bolj vročino in suho zemljo, kakor pa vlažno in mokro. Zato je bilo to leto zanjo ugodno.

V tukajšnji slovenski naselbini Tioga, Gorman in Wilard smo se morali boriti s prav velikim gozdnim požarom, ki je hotel uničiti vse. Le požrtvovalnosti vseh farmerjev se je zahvaliti, da ni nesrečni požar res vsega uničil. Pomagali so eden drugemu, kar je posnemanja vredno. "Vsi za enega, eden za vse," to je geslo tukajšnih farmerjev, zato pa napredujejo v vsem. Kar se družabnega in verskega življenja tiče, je tukaj, kakor sem že enkrat poročal, zares lepo, posebno zadnje mi zelo ugaja. To je vse delo našega dušnega pastirja Rev. Novaka, ki delujejo z vsemi silami. Kot dušnemu pastirju jim gre vse priznanje. Res mora biti pravi pekel tam, kjer nimajo Slovenci svojega duhovnika in pravi "zarukanci" so tisti, ki namestnika Kristusovega zasramujejo. Dobe se seve tudi pri nas taki zgubljeni in nevedneži, ki zaničujejo sv. vero, duhovnike in nas katoličane. Kar je pri nas teh ljudi jim moramo pač oprostiti, saj so oslički in oslički ostanejo, pa naj jih postavimo na glavo ali na noge. — Samo nekaj pogrešam tukaj in to je cerkveno petje. Kje so naši cerkveni pevci in pevke? Poprej so se razlegale vsako nedeljo pri službi božji prelepe Marijine in druge cerkvene pesmice raz kora, a sedaj je vse molčeče, vse spi. Kje tiči glavni vzrok temu, ne vem. Pevci in pevke, zbudite se iz spanja in obnovite zopet prejšnje "Pevsko društvo." Prepričan sem, da je pri nas dovolj pevske moči na razpolago. Toraj pevci in pevke, na dan! —

Z lepimi pozdravi do vseh čitateljev "Edinosti" in "Ave Maria".

Leo Stupica.

Rice Minn. — Dragi rojaki iz Solčave! Preč. g. Šmit, naš župnik pišejo, da želijo kupiti nove zvonove, ker prejšnje je rekviriralo vojaštvo. Odškodnine so dobili po 4K za kg, zdaj pa stane kg 80K in še več. Rojaki, pomagajmo jim vsak po svoji moči, da dobimo v Solčavi nove zvonove! Jaz darujem \$4.70 v ta namen.

Blaž Moličnik,

Rawlins, Wyo. Cenjeni urednik lista "Edinosti": Prosim Vas malo prostora v tem listu, ki zares zastopa resnico in pravico, kar mu že ime priča. Ne morem, da ne bi po končanih volitvah o tem napisal par vrstic. Čudno se mi zdi, da so tako izpadle, no, pa je že tako; eden je bil za ligo, drugi pa ne. Videli bomo, da bo tudi druga stran šla v to ligo. Liga narodov je čudna stvar; meni se zdi, da ni nič drugega, kakor to, da hoče par velikih držav, v prvi vrsti Anglija, gospodovati celemu svetu. Vojške so bile od začetka in bojo do konca. Najbolj čudno pa se mi zdi, da so gospodje v Jolietu tako navdušeni za to stvar. Kako je to, da ima tako čudno politiko list, ki pravi, da je katoliški in delavski? Delavski po mojem mnenju ni, katoliški pa samo, v kolikor prinaša na prvi strani duhovnike, kadar mu to kaže. Nekateri so baje že dobili odlikovanje sv. Save. Zdaj hočejo pošiljati denar v Jugoslavijo, pa saj vemo, da jim ni za ljudstvo, temveč za groše. Pravijo, da so katoličani. Dobro! Judež je bil tudi apostol Kristusov, pa mu je bilo vključ temu samo za plačilo. — Ker sem že govoril o volitvah, naj pripomnim

še to, da se mi zdi Wilson večji prijatelj delavstva, kakor marsikdo drugi; to se mu mora pustiti. Bomo videli, kakšen bo v tem oziru novizvoljeni predsednik. —

Med naročniki "Edinosti" sem opazil novo zanimanje za ta list. Da, dnevi so minevali eden za drugim, mi smo pa sedeli in roke križem držali. Dragi mi naročniki "Edinosti": — Tega mora biti konec in skrajni čas je, da se poprimemo dela. Nam je jako treba takega časopisa, kakor je "Edinost" in silno želimo, da bi postal dnevnik. Po mojem mnenju in po moji skušnji ni pravega katoliškega časopisa med nami, razen "Edinosti". Mi kmalu spoznamo list, ki zastopa vero in narod in če zastopa vero in narod, mora zastopati tudi vse verske in narodove interese. To je njegova dolžnost. Ali dela to kateri drugi časopis razen "Edinosti"? — Nikakor ne! Zato nam je, kakor sem že rekel, potrebno, da bi izhajala vsak dan. Vsak naročnik naj dobi še enega novega, če mu pa to ni mogoče, naj plača za dva izvoda. Žalibog, da meni tukaj ni mogoče dobiti novih naročnikov, zato pa sem pripravljen plačati za dva.

Ali veste, da nosijo razni "katoliški" uredniki že rudeče lajbe? Če imajo rudeče lajbe, ni več daleč čas, ko bodo nosili tudi rudeče hlače. Potem pa: good bye! Zato pa mi na noge in začnimo z delom. — Pozdravljam vse čitatelje tega lista, Vam, g. urednik, pa želim obilo blagoslova!!

Matt Ciraj.

Chicago, Ill. — Društvo sv. Neže reda Katoliških Borštvaric je zadnje soboto in nedeljo priredilo dve šaljivi igri, namreč "Jeza nad petelinom in kes", šaljivo igro v dveh dejanjih in "Stara mesto mlade", burko v enem dejanju.

Jeza nad petelinom in kes. — Najbolj nam je ugajala "postrežljiva" botra Katra. Kako pa tudi ne, ko vsa kemu tako rada izkaže kakšno prijaznost! Če drugega ne, mu vsaj "šnofati" ponudi. Videlo se je, da Mrs. H. Kushar to pot ni bila prvič na odru. — Lenčka, Rada in Režika (Miss A. Zell, Mrs. M. Korenchan in Miss M. Gregorich) so vse tri izvrstno zadele tipe lenih služkinj, posebno drugi večer so dobro igrale. Gospodinja Vladko je predstavljala Miss R. Vahtar. To se je videlo takoj, da v resnici najbrž ne bo tako hudo in sitna kakor je morala biti na odru.

Stara mesto mlade. — Tukaj so bile vloge posebno srečno razdeljene. Vsaka oseba je bila na svojem mestu. Mrs. Zora Čerjanec je napravila vtis fino vzgojenega, pametnega dekleta, kakoršna tudi mora biti Emilija Zelinska. — Mrs M. Blay je mojstrsko igrala svojo vdovo, samo to je nekoliko motilo, da je izgledala premlada. — Slike zdravnik Jelovskega bi nam nihče ne mogel podati bolje, kakor je storil Mr. M. Miller. — Mr. Korenchanov lajtnant je bil zares pravi lajtnant; o koli njega se je kar kadilo od samih "strel". — Zdravnikov sluga je bil preveč fino oblečen za tako službo, igral pa je izborno in prepričani smo da je naš Mr. F. Bicek talent, ki se bo še lepo razvil.

Vsi igralci in igralko so se popolno ma vživeli v svoje vloge. Povsod je bilo pravilno razumevanje položaja, povsod enotnost, kar nam obenem tu di priča, da je režiser, naš neutrudno delavni in požrtvovalni Mr. Čagran, storil vse, kar se sploh da storiti.

V soboto večer je nastopil tudi tercet ženskega pevskega društva "Jugoslavija" z Adamičevim venčkom slovenskih narodnih pesmi. Pele so: Miss G. Poglajen; Miss A. Kozjek in Mrs A. Malešič. Stvarica je bila pristrčna in je izzvala burno ploskanje. V nedeljo večer pa je nastopil večji del zbora pod vodstvom društvenega pevovodje prof. M. Ersta, ter nam je zapel Zajčev: "Večer na Savi" in znano: "Na tujih tleh." Ugajala nam je posebno prva.

Oba večera je bila dvorana napolnena. Vedno bolj uvidevamo, da

je cerkvena dvorana za naše potrebe že premajhna; treba nam bo druge, večje.

Ta dva večera se je društvo sv. Neže zares izkazalo. Želimo, da bi kmalu zopet kaj priredilo. —

Tioga, Wis. — "En jagerček je šel na jago," tako sem si mislil zadnje nedeljo po službi božji, ko sem odhajal v lozo, iskat, kar nisem izgubil. Vzel sem nabito dvocevko in si zažvižgal potihoma lovsko koračnico. Mahnil sem jo proti severu "čez drn in strn" in sem pazil, da mi ne bi nobeden dobrodošli dolgoušesec kaše upihal. Ko tako korakam in pojem prav "pianissimo" ono narodno; po gozdu smo hodili, smo zajčke lovili, smo mislili da je špas", zaslišim kar naenkrat izmed drevja glas: — "stoj!" Kakor pribit obstanem, k meni stopi lovski čuvaj. Imel sem še prazno torbo, a vključ temu me je vprašal, kje imam "licence", da hodim po gozdu s puško na rami. Omenil je tudi, da lovci brez lovskega lista navadno ne prepevajo po gozdu. Da bi ga koklja brcnila. Saj bi mu bil srčno rad pokazal licenco, toda ne imeti in pokazati je za enkrat še prevelika umetnost. Pravim mu, da hodim le za kratek čas s puško na rami po gozdu. Nadalje je izrazil svoje prepričanje, da si nikakor ne more predstavljati, kako bi jaz ostal brezbrizen in miren, ako bi zagledal zajčka, srnico ali kaj podobnega. Obljubiti sem moral, da ne bo dem več hodil na lov brez licence: to je bil konec teh ceremonij. Sreča mi je bila mila, da sem imel še nabhrtnik prazen. In poslovala sva se: on za drugimi divjimi lovci, jaz pa proti domu, jezen na vso divjačino. Dan je bil neizmerno lep kljub pozni jeseni in solnce gorko, zato sem se zleknil tje po mehkem listju, truden in nevoljen. V tem stanju se mi je začela vrteti zemlja, drevje in bližnji grmi in znašel sem se v kraljestvu sanj. —

Pred mene stopi velik kosmatinec — medved in — o čuda — spregovoril: "Ljubi moj lovec, prosim te, vzemi mi to bedno življenje saj na tem svetu ni več poštenja in vse je le sam "humbug"! Poslušaj, kaj ti bom sedaj povedal in potem presodi sam! Moji stariši so imeli tri sinove: jaz, najstarejši, sem ohranil njihove dobre nauke v svojem srcu, ali moja dva mlajša brata sta se začela družiti z "rdečkarji," zato me zaničujeta in pljujeta pred me. Nato odvrnem jaz: "Kaj so med vam tudi nasprotstva, so-li tudi pri vas Kodneži, Zavrtniki in drugi podobni revčki, kakor pri nas?" — On: "Seveda so tudi pri nas taki siromaki s praznimi glavami in ker vidim tudi svoja brata med to svojotjo in ker mi ona dva očitata moje pošteno življenje, zato si želim smrti in te še enkrat prosim, uniči mi to borno življenje.

Meni se je začel ubozeč smiliti in tolažil sem ga: "Ni tako hudo ne, dragi moj medved! Nikar se ne boj! To so le bojazljivci, ki samo zahrbtno napadajo. Jaz se jih že ne bojim čisto nič, pa magari, če jih pride cela vojska! — Ko to izrečem, me nekdo prav pošteno sune in amen: medved je izginil, z njim pa tudi sladki spanec tam na mehkem listju. Ozrem se in zagledam pred seboj lovca, svojega prijatelja, ki se mi je mu zal, češ, to ti je pravi lovec, ki tako brezskrbno dremlje tukaj s prazno torbo!

Ta neroda me je bil tako sunil, da sem se komaj pobral. Hladno sem ga pozdravil in se napotil domov. Med potjo pa sem ves čas mislil samo to, kako si bom o prvi priliki kupil licenco, in kako bom šel potem na veliki lov. Kaj bom vse takrat do živel, Vam bom že sporočil.

Udani Vam

Leo Stupica.

Dragi g. Stupica: — Le brž si kupite licenco in kmalu nam sporočite, kako se Vam bo godilo na "velikem lovu"! Mi smo skrajno radovedni. —

Urednik.

Chicago, Ill. —

Tako pristrčno se naš Mr. Čagran že dolgo ni smejal, kakor se je te

dni, ko je videl, da se je zameril ober-mežnarju na Cortland Streetu, ker je odšel brez njegovega dovoljenja v Chicago. — Hahaha! kako bi se pa ne, ko vidi toliko ljubezen Saksarjevega ateja do njega!

New York, N. Y. — Vse newyorške in brooklynske Slovence vljudno vabimo na žaloigro, "Vestalka," ki jo priredi Marijina družba v New Yorku, 62 St. Marks Place, v nedeljo 12. decembra 1920 s prijaznim sodelovanjem "Domovine". Prireditev bo vprid naše župnijske cerkve, zato prosimo vse tukajšnje rojake, da se našemu povabilu polnoštevilno odzovejo.

Odbor.

Chicago, Ill. — Smrt vsem, prej e odneham! — Tako si je mislil vsak izmed članov našega kegljarskega kluba, pretekli teden, ko so se zopet spoprijela naša društva, katera se bijejo za prvenstvo to sezono. Člani štirih društev so se kosali med seboj kdo bo prevrnil več kegljev. Društvo sv. Štefana je tekmovalo z mladeniškim klubom, društvo sv. Jurija pa z Danico.

Izid tekme je bil sledeči:

	game, game game-		
	first,	second,	third.
J. Petrovič	147	190	181
J. Terselich	188	158	159
J. Korenchan	159	147	123
Skupaj	494	505	463
Mladeniški klub:			
J. Merlak	173	153	166
J. Koščak		122	127
L. Skala	127		
F. Merlak	173	120	116
Skupaj	473	395	409
Danica:			
M. Koščak	166	138	116
F. Bisek	151	169	174
A. Rovtar	194	169	147
Skupaj	511	476	437
Društvo sv. Jurija:			
A. Glavarh	121	122	151
F. Banirh	94		
A. Banich		139	160
A. Gregorich	135	153	186
Skupaj	350	414	497

Pretekli teden smo začeli tudi z "tournament" kegljanjem, kogar za nima ali kogar veseli, naj se kakor hitro mogoče priklasi za letošnjo sezono.

Toraj slovenski kegljavci na dan!

ANGLIJA DALJŠI INTRIGIRA. NA BALKNU.

Kakor smo že sporočili, intrigira Anglija nadalje po Balkanu. Kaj je bila do sedaj Nemčija, to je sedaj Anglija. Pač smo se varali v tem narodu in v tej vladi. Kakor se poroča, dela na vse kriplje, da razbije "malo Entanto", posebno da raz-

voji Rumunijo in Jugoslavijo in da Rumunijo produbi za Bulgarijo. Bulgarija se ne sme združiti z Jugoslavijo, ker bi Jugoslavija bila premočna in bi bila nevaren tekmeč kramarjem iz Londona.

Nemčija ima novo upanje.

Copenhagen, 14. novembra. — Poročila, ki prihajajo iz diplomatskih krogov, poročajo, da ima Nemčija novo upanje, da bo sedaj gotovo sprejeta v Ligo narodov. Za sprejem so ji naklonjene skandinavske države in celo Anglija pristaja na to, da se Nemčija sprejme v Ligo narodov. Tudi Italija se baje temu prav nič ne protivi. Kaj se bo ukrenilo v tem oziru, bo nam pokazala bodočnost.

Wilson naj resignira.

Bryan, ki je bil prvi državni tajnik pod Wilsonom, pa je po nekoliko mesecih resigniral na svoje mesto, se je takoj po volitvah hotel maščevati nad Wilsonom in ga je pozval naj resignira kot predsednik. Seveda je to samo želja po maščevanju.

Harding na jug.

Kako plemenitega srca je bil predsednik Wilson, je pokazal s tem, da je ponudil novo izvoljenemu predsedniku Hardingu svojo ladjo na razpolago, ko je izvedel iz časnikov, da bo šel na jug na počitnice. Harding je sicer odklonil to velikodušno ponudbo, vendar je pa Wilson dal lepo spričevalo svojega značaja.

Angleži pustošijo na Irskem.

Dublin, Irska, 14. novembra. — Angleži so danes s silo udri v več kot 50 hiš, jih do kraja preiskali in stanovalce spodili ven na mraz. Več otrok je obolelo vsled mraza, na katerem so morali v slabih oblekah prestateli celi dan. Na nekih mestih se je prebivalstvo s protesti umaknilo iz svojih stanovanj. Zato jim je angleška soldateska razdejala domove in jim uničila več privatne lastnine.

KATOLIŠKI ČEHOSLOVAKI SLAVE SVOJ NARODNI PRAZNIK.

Čehoslovaki imajo svoj narodni praznik dne 28. oktobra, to je na dan, ko se je čehoslovaški narod osvobodil in popolnoma ločil od bivše, Slovanom zagrizene sovražnice, Avstrije.

Letošnji 28. oktober je bil za Čehoslovake največji dan. Po vseh čehoslovaških cerkvah so se vršila velike cerkvene slovesnosti v ta namen.

V Chicagi so imeli Čehoslovaki na ta dan veliki naroden shod, kjer so nastopili odlični govorniki vseh slojev in razredov.

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "EDINOST"!

ROJAKI

Ki želite dobiti sorodnike iz starega kraja, pišite nam za pojasnila, ki jih damo vsakemu popolnoma brezplačno..

VARNO IN ZANESLJIVO POŠILJAMO

Denar v stari kraj najhitreje in najceneje. .... ROJAKOM! Ki žele potovati v stari kraj, preskrbite mo potne liste.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA:

MICHAEL ŽELEZNIKAR

Notary Public

VSA PISMA NASLAVLJAJTE NA: "EDINOST" 1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

ŽUŽELKA IN BREZVEREC.

Mala navadna živalica mi je bila padla v prazno posodo za vodo. Najprvo se je potuhnila, kmalu nato pa je začela panično begati po dnu posode ob steni, vedno in vedno okoli. Včasih se je postavila ko da preiščuje, se obrnila nazaj in začela teči v nasprotno smer. Živalici gotovo ni padlo v glavo, da bi se ozrla kvišku in začela plezati po steni navzgor in tako prišla na svobodo. Pa morda se je ozrla ali ker ni videla druge zunanje strani ni tudi vedela da je. Nad glavo pa je bil tako samo zrak in po zraku se ne da plezati in tako je begala dalje in dalje oz. nikamor, čeravno si je domišljala, da gre naprej. Preobrnil sem posodo tako da je stran ležala vodoravno in glej: živalica jo je takoj udrila proti odprtemu koncu posode. Postavil sem posodo hitro nazaj pokoncu ali živalica ni padla nazaj na dno ampak je lezla naprej, ven. Toraj lahko bi bila isto storila že prej pa ni imela toliko razuma, da bi bila. Takoj mi je bila padla v glavo misel: niso li gotovi ljudje podobni tej živalici? Posebno naši svobodomisleci in brezverci? Tudi oni iščejo svobode po gladkih potih. Po poti, ki ni težavna. Letajo in drviyo vedno naprej in naprej in se hvalijo, koliko so napredovali. Ne vedo pa da drviyo v krogu in da so oddaljeni od svobode potem ko že pretečejo milje in milje ravno tako daleč kot tisti trenutek, ko so pričeli drveti. Kvišku se ne ozirajo. Pa tudi če se, kaj jim pomaga ko vidi je pred sabo steno, katera je strma in katera se jim ravno zavoljo tega zdi nepristopna, katera jim je mrka in katero zaničujejo—svoje vero. Ne verujejo pa, da je šele za steno prava svoboda, po kateri hrepene, katero pa ne iščejo tam, ker jo ne vidijo in tako drviyo naprej ne zmeneč se za to in ono, naprej in naprej z duhom časa kot se sami izražujejo. Tako bodo drveli, dokler se posoda njih zemeljskega življenja ne prevrne, ko bodo zagledali večnost, ki je bila sicer že poprej pa je niso videli in tudi v njo ne verovali. Če bi Ti ali jaz tako le govoril kakemu brezvercu, kaj misliš, da bi Ti on na to odgovoril? Gotovo je, da bi se ti pomilovalno nasmehnil in ti dal pečat dušnega reveža. Šel bi mogoče še dalje in začel: "Ti trdiš da drviyo v krogu? Da ne gledamo, pa mi še več vemo, kot samo gledati. Mi vemo, da je mesec mrtev. Mi vemo, kako je velik in iz česa da obstoji i koliko je težak. Znanost nam je tudi pomagala, da smo zmehčili daljavo med solncem in zemljo. Mi gledamo, kaj se godi na Marsu; tam živijo ljudje, ker se vidi tam kako zamete sneg po zimi, vidijo se tudi črte ki izgledajo kakor vodni kanali in katere so mogoče naredi-

li ondotni ljudje "Martinians". V brezžične postaje so tudi že večkrat prišli čudni signali in domneva se, da so od tam. Lahko se zgodi, da bomo enkrat imeli še z njimi brez žično telefonsko zvezo. Toraj kaj blebetaš o nas?" — ne zarni ga, pomagaj mu še dalje. Mesec, o katerem pa vladajo zelo nasprotujoča si mnenja med celo največjimi učnimi astronomi katerih pa ne bodem navajal tukaj ker ni prostora, solnce, Mars in drugi bolj znani planeti, pa ni še vse. Je še milijone drugih nebesnih teles. Tudi te je treba preiskati. In preiskujejo jih. Na pr. zve zda, ki je tudi skozi dalnograd le mala pika se ne more skriti zvezdoglobledom. Celo nji se preišče drobovje in sicer na način, ki ga je znal Izak Newton. Na pr. mi vemo, da zlato daje od sebe rumeno barvo, srebro belo i.t.d. Zvezdoglobledom je toraj treba le vloviti odsev dotične zvezde v poseben inštrument in že vedo iz česa je dotična zvezda. In znanost gre dalje in dalje. Eni celo pravijo, da smo komaj v začetku. Pa recimo, da vse zvezde preiščejo, kar pa je skoro nemogoče, ker se sploh ne ve, če je kje zvezd konec ali ne in kje? Pa recimo da je. Bodemo na potem kaj bližje resnice? Vsi in tudi brezverci vedo, da ne. Da, skrivnost bode še celo večja, kolikor več bodemo vedeli. Treba bi bilo pripoznati Boga. Ali kako se bode Bog pripoznal, ker ga ni videti? Pa naj so "kukala" še tako popolna. Pa pustimo te argumente in pojdimo k malemu šolarčku in ga vprašajmo: "Če je Bog povsod, zakaj ga ne vidimo?"

On nam bode takoj mirno odgovoril: "Boga ne vidimo, ker je duh in se ga toraj ne more videti." Pa se vam bode brezverec zasmeljal; bedak, kako pa moreš trditi, da je Bog vse to naredil, ker je duh in vemo da nima telesa? Kako naj bi potem Bog to naredil, ker vse, kar vidimo je materijalno toraj če bi že kedo to naredil, bi moral imeti tudi tudi on materijalno telo. Lahke je odgovor na to. Znanost je po sebnost v zadnjem času prišla na sled neki tajni sili, ki je nevidna, ima pa vsebi fizično moč. Veren človek je vedel to že prej, ker mu je to vera razodela. Veroval je v stvarjenje sveta, ki ga je Bog ustvaril iz nič. Veroval je v čudeže, ki so se godili po Kristusu in po Njegovih naslednikih. Če se je toraj prišlo znanstvenim potom na sled, ali šamo na sled, ker razlagati je še ne znajo, neki sili, kako bi potem mi dvomili o vstvarjenju sveta po Bogu? Ne glede na to pa bode brezverec dirjal naprej in naprej prišel pa nikamor oz. ravno tja, kjer je pričel. To pa zato ker s telesom ne more pokukati čez steno v večnost. Duša bi lahko, ali duša se drži telesa in dokler se isto ne preobrne in od njega ne loči duša, toliko časa ne bode videl,

kar trdi, da i zato ker ne vidi in ne more videti.

A. Okoliš,
218 Liberty Ave., Barberton, Ohio.

AMERIKANSKA SLOVEŠČINA.

Že pred nekaj tedni smo priobčili članek v naši "originalni" ameriški slovenščini, ki je jako ugajal našim čitateljem. Od več strani so nam pisali, da naj bi nadaljevali, ker so jako zabavni in obenem poučni.

Temu radi vstrežemo in zato bomo skušali nadaljevati te članke. Vendar pa se za vsako številko ne zavežemo, ker to vzame precej časa, časa imamo pa le malo na razpolago.

Ta naša "ameriška slovenščina" je posebno smešna za vsakega novodošleca iz Evrope. Poslušaj in poslušaj. Sliši da je to slovenščina, pa vendar polovico pogovora ne razume. Bili smo pred kratkem priča, ko je nek izobražen novodošlec poslušal tak pogovor. Ko nekaj časa poslušal, pravi slednjič nevoljen: "Za božjo voljo, govorite vendar slovensko, da bom razumel!"

V to našo "ameriško slovenščino" smo namreč sprejeli že toliko angleških besedi, da tisti, ki ne pozna angleščine, res težko kaj razume. Ta slovenščina je nastala največ doma, kjer govore z otroci slovensko, otroci pa materam odgovarjajo v veliki večini v angleščini. Matere imajo to rade, ker se na ta način uče angleščine. Zato skušajo otrokom odgovarjati vedno bolj in bolj z angleškimi besedami. Tako smo dobili "županje", "šuhe", "tičerke" i. dr.

Ko smo preiščevali, kako bi uredili te članke, prišlo nam je na misel, da bi združili prijetno s koristnim, da bi s temi članki vselej priobčili tudi nekoliko poduka v angleščini. Na podlagi teh raznih angleških besed, katere naši ljudje le rabijo v vsakdanjem divljenju, bi se morda marsikomu pomagalo, da bi se še bolj naučil angleščine.

Doma v starem kraju se bodo naši čitatelji smejali tej naši "slovenščini" in je najbrž tudi ne bodo veliko razumeli. Vendar jih pa mi opozarjamo na njih nekdanjo "kranjsčino," kakor na primer: "prezidentov pedentar na ganki gvanit klofa!" To je bil znani "tajč pohrusten."

V naslednjem priobčujemo en tak članek.

ŽANI IN ŽOVI.

Halo, Žani!
Halo Žovi!
Havjudu. Kam pa ti?
Havrju! Tla grem k Frenku na Senkler po ene šuhe. Kje si pa ti?

ODDA SE V NAJEM, snažna i topla soba za eno ali dve osebi. Zraven sobe so vse udobnosti, kopalnica i.t.d.

Kdor bi hotel sobo v najem, naj se zgleda pri lastniku:

Justin Pavlin,
2307 So. Leavitt Str., Chicago, Ill

biu?

Pri Tonet sem biu, sem šu pa ena pajpa. Peč bo treba pofiksati v bed rumu.

Šur! Je mraz ratal.

Bajgali! Taku me je zebdu na abštesu sinoči. Pa še Misus se nič dobro ne fila.

Ali je sik?

Ni glih sik. Samo malo fibra je do bila. Na jardi je veš obešala un dan — ju no — je pa mal veter potegnu, pa je dobila revmatizm.

Is tat co?

Jest grem k Frenku v šuštor. Bojsi so mi spet vse šuhe potrgal. Sem jim fiks pa fiks, pa saj veš, kakšni so bojsi.

Jest sem pa mojim skejce kupu. Precej pomaga. Se skejtajo po sajdvoki in precej šuhu prišparajo. Je o rajt.

Jes! Zmeraj je kak trubl.

Ja, z bojsi je zmeraj trubel. Ti sa navagani so taki, da se Bogu usmili!

Šur—jest moram zmeraj strep nucat. Bajgali, dons sm pršu iz šape, pa kaj so naredili? Nekje so dobili en rop, pa so naredili na porču svingo, pa so se svingali, da so mi ves pejnt na havzu skrečal. Bajgaš, sem pa zvez strep, sem jih mogu pa nafiksati.

Ja v Ameriki so kidci vse drugač, kakor smo bili mi doma v stari kontrii. Tu so le preveč fri. Saj jih še kaznovat ne smeš. Na našem abštes ima rume ena Polacka, ki ima enga bojsa. Noče delati pa noče. Imu je dobr žab in stedi žab. Velika pejda je nosu domov. Zdej je pa tak freš bum, bajgaš, da ima tak trubl z nim. Pa ga je včeraj hotela nabiti. Pa je šu po policmana in jo je dav aretirat. Bi bila kmal v lakepe prišla. Tak trubel je imela, ker je morala na kurt hoditi.

Vel, je že res. Jest ja pravim, ajdunker! Strah morajo kidci pa že dobiti, drugače ti še havs razneso.

Šur. To je vse kar je! Podpura!

Tacol rajt, de se otrok ne sme pretepat. Če je pa bed, pa nevermajnd, kar daj mu jih.

To je vse kar je, Žov, pa moram iti.

Gudbaj, saj grem jest tudi.

Šur! Pa dobre šuhe kupi!

Sej, Žov, ali imaš kaj munšajna?

Šur, de imam še par batlnov, Bom pršu na večer na vezit.

O rajt, le pridi! Pa Misus naj tudi pride.

O rajt. Gudbaj!

Gudbaj Žov.

To le izstrižite in prihranite do prihodnje številke, ko boste čitali razlago. Na podlagi tega spisa se boste učili angleščine.

Tomaž je rekel: "Rad bi delal, če bi dobil pripravno delo."

Kakšno delo pa bi radi?"

"Postaje bi naznanjal na atlanskem morju."

Profesor (dekli): Hej, Neža, zakaj pa te lobanje (človeške glave) nikdar ne očistite? Poglejte koliko prahu je na nji?

Dekla: Hu! gospod profesor! Tega pa že ne. Človeških mrtvih kosti se pa že ne dotaknem, me je strah.

Profesor: Saj to ni prava lobanja. To je samo ponarejena!

Dekla (začuden): Kaj? Tako daleč smo že prišli, da imajo ljudje že tudi ponarejene lobanje?

Delodajalec: "Ali nisi že enkrat šel na pogreb svoje stare matere?"

Deček: "Da, takrat bi bila skoraj živa pokopana."

— "Frankie, kaj moramo storiti, če hočemo v nebesne priti..."

Umreti moramo.

— "Res, pa kaj moramo storiti prej?"

— "Zboleti moramo pa po zdravniku poslati."

Prvi deček: "Moj oče je velik umetnik. Z eno potezo napravi iz smehljajočega obraza jokajočega."

Drugi deček: "Moj tudi: samo, da mojemu očetu še čopiča ni treba rabiti, palica zadostuje."

Neka žena je prišla v prodajalno in zahtevala mišjo past. "Prosim hitro, ker hočem vlak vjeti."

— "Toraj, letos boste imeli vrt namesto kokoši."

— "Je boljše: kokoši se mi je smililo klati krompir in čebula se mi pa ne smilita."

Učiteljica je razlagala potrpežljivost. Učencem je pokazala sliko, ki je predstavljala reko, na bregu pa je sedel deček in lovil ribe.

"Vidite, otroci, ta deček lovi ribe. Tudi ribolov zahteva potrpežljivost. Mirno mora sedeti in čakati."

Nato je razlagala, kako lepo je, če je človek potrpežljiv. Potem je vprašala, "Ali mi zna kdo povedati, kaj je potrebno, če gre kdo ribe lovit?"

Vsi skupaj: "Črvi."

Mal dečko je snažil porč, ko pride nekdo na obisk.

— "Ali je mama doma?"

— "Ali mislite, da bi pomival tukaj, če bi ne bila!"

Dva dečka sta se prepirala, kdo ima boljšega očeta. Naposled reče Joe: — "Tvoj oče mora biti najslabši človek na svetu. Čevljar je, pa imaš zmiraj raztrgane čevlje."

John: "Tvoj oče je še veliko slabši; dentist je, pa ima vaš otrok same en zob!"

PRAVA ŽELEZNIČARSKA URA.
POZLATENA, KRASNO UREZANA, 21 BISEROV IN JAMCENA ZA 25 LET. — Samo \$10.75 ZA KRATEK ČAS.

Samo enkrat v življenju imate lepo priliko dobiti tako krasno ponudbo, katera se vam daje. Pomislite uro, ki je vredna \$25 ki je prava železničarska ura, more vsako dobiti samo za \$10.75. Ura, katero naše slika, je pozlačena (gold filled), krasno urezana in trpežna, ima 21 bisero in švicarsko kolesje in je garantirana za 25 let. Te ure so znane po svetu kot najboljše in kažejo čas do minute natančno. Vsi sprevozniki in mašinisti po železnicah rabijo te ure in vsi vlaki, gredo po teh urah. Kdor hoče imeti dobro uro in biti zadovoljen mu svetujemo, da si kupi to uro in nikdar ne boste obžalovali. Te ure se prodajajo za visoke cene, toda mi hočemo prepričati občinstvo, da so samo naše ure najboljše za najnižje cene zato smo sklenili, da jih bomo prodajali za kratek čas samo po \$10.75. Ako bi ne bili zadovoljni s to uro, ko jo boste dobili, jo lahko vrnete takoj in mi vam bomo vrnili vaš denar.

Zastoj: Kdor iztržiže ta oglas in ga pošlje nam, skupaj z naročilom, dali mu bomo popolnoma zastoj krasno veržico in pino za zavrtnico.

Ne pošiljaj denarja naprej, izreži samo ta oglas in nam pošlji 25 centov za poxiljatev in poštino. Plačal Bodeš za Blago, ko ga bodeš dobil domov na svoj dom. Hiti in pošlji svoje naročilo takoj predno gredo cene uram gori. Pišitakoj na:

VARIETY SALES COMPANY
1016 Milwaukee Ave, Dept. 110 H. Chicago, Ill.

POKLIČITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstnije, kakor tudi pogrebne sprevođe.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabite vedno štev. Canal 5889."

Drs. HOLLANDER Dentists
H. O. STERN

1355 E. 55th St. vogal St. Clair Ave.
N/D LEKARNO

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprti ob sredah popoldne in ob nedeljah.

EDINOST.

neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Slovenian Franciscan Fathers 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Hvala ti, plemeniti bratski narod!

Kakor poročamo na drugem mestu, je ministrski svet skupno potrdil najsrabotnejšo in najkrivičnejšo pogodbo celega stoletja, pogodbo rapalsko. Ko je dobri srbski narod o tem zvedel, da ga ni toliko udarila pogodba, kakor nas Slovence, je narodu zavrela kri in pokazal je, da imamo Slovenci v Srbskem narodu največjega svojega prijatelja, da moramo prezreti podle Pašiče in sramotne Vesniče, še bolj izdajske Trumbiče in gledati samo plemeniti srbski narod kot tak.

Bratje Srbi, mi Slovenci smo Vam hvaležni za tako odkriti dokaz Vašega prijateljstva in solidarnosti do nas Slovencev! Nezmerno nas veseli, da smo našli v Vas v teh težkih in grenkih urah našega narodnega življenja tako sočutnega prijatelja. Nas so smrtno ranili in Vam je kri zavrela!

Hvala, Vam! Hvala stokratna!

Slovenci, ne pozabimo tega!

Pravi prijatelj se pokaže v sili. Evo Vam plemenitega prijatelja, ki je takoj pokazal, da se smemo nanj zanesti. Ljubljana molči, Zagreb molči! Tu, oni narod, o katerem smo mislili, da je naš sovražnik, da nas hoče dobiti "pod" se, evo, ta narod pa protestira s toliko ogorčenostjo in s toliko silo, da je čul ves svet, da se motijo kramarji italijanski in jugoslovanski, da bodo res kupili kake namišljene vspehe s krvjo Slovencev, da bodo res mirno smeli sekati narode in jih prodajati kakor kako kravje meso.

To nam kaže, da se ne bojmo biti skupaj s Srbi, da jim zaupajmo, nasprotno, zvežimo se z srbskim narodom proti sedanjem tiranom in sleparjem na naših vladnih mestih. Proč s Trumbičem! Proč s Vesničem! Pred vsem pa proč s Pašičem in njegovim duhom! Narod doma, pokaži se sedaj, ko se gre za konstituantu! Sedaj je čas! Ne daj se preslepit!

Slovenske voditelje doma v domovini prosimo, naj se ne dajo preslepit! Proč z vsem sedanjim režimom! Kjer vlada kramarstvo in tako ozka pamet, taki možje naj gredo svinje past v Bačko, ne pa vladati narodu.

Kako je Anglija lakomna?

Anglija je podobna nenasitnemu zmaju, ki bi rad vse sam požrl in drugim ničesar ne pustil. Da doseže ta namen, ji je dobro vsako sredstvo. Lakomnost jo je privedla tako daleč, da je pred par dnevi napravila zavezo z boljševiško Rusijo, ki jo je še pred kratkim najbolj sovražila. Tukaj se vidi, kaj je politika!

Od začetka zadnje vojske je Anglija znatno nazadovala s svojo trgovino. Skoraj vso svojo mornarico je imela zaposleno v vojni službi, da je iz svojih prekmorskih kolonij dovažala potrebni material za svojo vojsko, razen tega pa je tudi morala varovati svojo obalo pred vedno pretečimi napadi nemškega brodogojstva. Vse to je oviralo Anglijo ves čas svetovne vojne, to je dolgih pet let in jo več ali manj odtrgovalo od svetovnega trga.

Pri tej priliki je ostala svetu na razpologo edinole Amerika, ki je bila zmožna zalagati Evropo z živežem, vojnim materialom in sploh z vsem, kar je bilo potrebno v tistih časih. Tedaj je Amerika nadkrilila Anglijo na svetovnem trgu. Pustila jo je tako daleč za seboj, da je začelo Anglijo v resnici skrbeti, kako bi se znebila neprijetnega tekmeča!

Zgodovina nas uči, da je Anglija še vedno igrala lisičo zvitorepko v vseh dosedanjih mednarodnih politikah. Pred več kakor sto leti se je poslužila Nemčije, da je uničila Francijo, Napoleona. Zakaj? Zato, ker je bila s strahu, da ji ne bi Francija tedaj prevzela svetovnega trga. V zadnji vojni, ravno sto let od takrat, pa se je umetno poslužila Francije, da je oslabilo Nemčijo, ker se je zopet bala, da ji ne bi ta prevzela svetovnega trga. Da bi strla Nemčijo, je z umetno politiko pridobila na svojo stran tudi Ameriko, kar je pomenilo za zavezništvo končno zmago. Toda kdo more trditi, da sedaj, ko ima Amerika v svojih rokah svetovni trg, da sedaj ne kuje Anglija skrivaj načrto, kako bi uničila tudi našo ameriškansko moč in našo po celem svetu razvito trgovino? Anglija je izdajsko prikrita kramarska država, ki se bo poslužila vsega, kar ji bo prišlo pod roko, samo da bi uničila našo moč in našo svetovno trgovino.

Z boljševiško Rusijo se je zdaj zvezala samo s tem namenom, da preplavi svetovni trg na daljnem vzhodu, preden bi ga mogel zasesti kdo drugi. Da ima Anglija s tem svojim novim korakom nečiste namene, pričča zlasti to, da se je zavezala z boljševiško vlado, ki je do sedaj še nobena druga država ni pripoznala tako popolno, kakor ravno kramarica Anglija.

Kaj Anglija naskrivnem kuje proti Ameriki, je težko uganiti, gotovo pa je, da koplje Ameriki grob, v katerega se bo najbrž sama zvrnila, zakaj za vsakega bo prišel dan in tudi Anglija mu ne odide!

KAKO JE BILO V RUSKEM VJETNIŠTVU?

Ruskem. Ruska inteligenca ne zna srednje poti. Iz enega ekstreme skake v drugega. Tudi nima nobenega direktnega vpliva na širše mase, ki so tako brez vsakega vodstva, prepuščene divjim instinktom in strastem človeške pokvarjenosti. Iz človeka je boljševizem naredil divjo zverino in tako bo ostalo toliko časa, dokler se sedanji proces fermentacije ne izvrši.

Dejstvo je, da vsak, kdor je videl posledice revolucije, strašne posledice

na vseh poljih človeške družbe, človeške organizacije, gotovo ne bo nikdar pristaš revolucionarnega pokreta, ker so žrtve prevelike, katere se polagajo za nove uvedbe in sicer za rezultat, ki je še tako navidezen, najasen in pa tudi negotov.

Vpliv boljševizma je ogromen. Igral je veliko vlogo v končni zmagi nad nemško imperijo — na politično stavbo cele sedanje po-vojnske Evrope. Še večji bo vpliv na razvoj evropskih socialnih razmer in problemov tedaj, ko bodo padli oni zidovi, ki ločijo sedaj Rusijo od ostalega sveta, da se bo videlo, kaj je resnica in kaj je laž.

Dostavek: — V času našega vjetništva smo izdajali več slovenskih listov v Sibiriji, tako v Čeljubinsku in Tomsku. V Čeljubinsku se je izdajal list "Jugoslovansko ujedinenje" dvakrat na teden, v Tomsku pa glasilo dobrovoljcev I. Jugoslovanskega polka Matije Gubca, pod imenom "Naš list". Urejevala sta jih Slovenci profesor Košnik iz Kranja in pa profesor Dr. Vojeslav Mole sedaj profesor v Ljubljani na univerzi za zgodovino umetnosti) doma iz Novega mesta.

Dobro se je godilo v Rusiji posebno raznim rokodelcem, kakor krojačem, kovačem, črevljarjem, mehanikom šoferjem i. dr. Bili so jako dobro plačani in imeli so dovolj dela.

Glede pravoslavja se ne sme trditi, da je kri boljševizma. To je preveč. Ne da se pa zatajiti, da duhovščina ni imela onega vpljiva na maso ljudstva, kot bi bilo potrebno za slične razmere. V veliki večini je ruski kmet jako pobožen in dober. Veliko krivdo nosi velika neizobrazba duhovščine.

KATOLIŠKI TISK.

Tudi doma so spoznali velikanstvo važnost in velikanski pomen tiska za sedanje razmere. Kakoršen bo tisk, taka bo naša prihodnost. Tu v Ameriki se je na Slovencev že ta resnica potrdila. Kakoršen je bil naš dosedanji tisk, take so tudi naše razmere tukaj.

Nismo imeli dovolj zavednih mož, ki bi se bili žrtvovali za močan in razširjen katoliški tisk, nasprotniki so imeli vse v rokah, in zato je tak velik del našega naroda v Ameriki.

Doma so sedaj ustanovili posebno organizacijo, ki se imenuje Katoliška liga in ima samo ta namen, zbirati dohodke za tisk, zlasti za brošure, ki bi v poljudni obliki razmotrivale najvažnejša dnevna vprašanja in bi jih v tiscerih izvodih razširili po celi deželi.

Tu je poziv te nove organizacije, ki prosi tudi nas Amerikanske Slovence pomoči. Oklic se glasi:

"Zastonj gradite cerkve, zastonj ustanovljate šole, zastonj prirejate misijone... vse Vaše delo je zaman, če hkrati ne znate rabiti v svojo obrambo, za svoje napade najboljšega orožja — tiska" (Pij X.)

Zivimo v resnih časih kulturnega boja. Versko in moralno življenje propada. Verski pojmi so od dne do dne bolj nejasni. Število brezvercev je vedno večje. Vrste omahljivcev, dvomljivcev in versko-mlačnih ljudi se množe. Zavedne, neomahljive katoličane pa brezverci blatijo in sramotijo. Brezversko časopisje, brezverski tisk izpodkopa med ljudstvom vero in moralno življenje, ruši oblast, spoštovanje do cerkve, do duhovnikov, predstojnikov, starišev, uničuje mirno družinsko življenje, širi med ljudstvom nevero in nenavnost. Voltaire je nekoč izrekel pomembne besede: "Stotine debelih knjig in folijantov ne morejo narediti revolucije; majhne brošure ki stanejo 20 ali 10 v., te brošure in letaki, razdeljeni v velikih množinah med ljudstvo, ne bodo zgrešili med njim svojega cilja". Tega se nasprotniki dobro zavedajo. Zato žrtvujejo za svoj tisk ogromne sote, se trudijo na vse mogoče načine, da dobijo tisk v svoje roke, razširjajo svoje časopisje in svoje brošure med ljudstvo, delijo svoje časopisje zastonj, vse samo zato, da se ljudstvo navzame njih idej, da ga pridobijo.

In mi? Ali naj mirno gledamo, kako nam naši nasprotniki ropajo kos za kosom naše najdražje, našo sv. vero? Ali naj mirno gledamo, kako nam brezversko časopisje zastruplja našo mladino? Kaj ni dolžnost vsakega zavednega katoličana, da se temu upre, da prične zmanjševati in pobijati vpljiv sovražnega, brezverskega tiska s — katoliškim tiskom? Prižnica danes ne zadostuje več. Šola tudi ne. Treba je, da s tiskano besedo pričnemo oznanjevati sv. evangelij, bistriti verske pojme vzpodbujati omahljivce, svetovati dvomljivcem, pa tudi pobijati in zavračati napade sovražnikov.

V ta namen se je ustanovila "Katoliška Liga", društvo za širjenje

širiti kraljestvo Božje na zemlji. To je prvo, najnujnejše in najvažnejše delo lajškega apostolata, za katerega so vsi poklicani.

Prijave za vstop v društvo, kakor tudi vsi dopisi in prispevki naj se pošiljajo na naslov: KATOLIŠKA LIGA, Ljubljana, Mestni trg 8. 1.

Vsem prijateljem in pospeševalcem našega društva se za njihovo sodelovanje že vnaprej iskreno zahvaljujemo. Odbor.

SLOVENSKI NAROD PRODAN. (Nadaljevanje s l. strani.)

jo morali za to še le pridobiti "z nekoliko štirjaškimi miljami ozemlja". Kot državniki bi bili morali vedeti, da je Italiji več za to, da se Avstrija zopet ne ustanovi, kakor Jugoslaviji. Ali ni toraj jasno kot beli dan, da bi bila v skrajni sili ITALIJA MORALA PRITI K JUGOSLAVIJI in k mali antanti in jo prositi zaveznitva v tem boju? In kako ugodno bi bilo tedaj stališče male entante! Kar je rekla Italija sedaj, rekla bi bila tedaj Jugoslavija: "Ne morem nič pomagati, ker nimam zahodnih meja urejenih".

Toda naj nikar ti možje ne mislijo, da smo tako naivni, da bi verjeli tem izvajanjem. Mi vemo, da se tem državnikom ni šlo toliko za Avstrijo, temveč da so se bali in se boje druge nevarnosti, ne za državo, temveč za svoje stolčke — konstituantu. Konstituenta in volitve v konstituantu, to je bil oni srah, katerega so se bali in radi katerega so prodali polovico slovenskega naroda v sužnost. Zato pa gorje Vam! Preje ali pozneje boste dobili plačilo.

IRSKA.

Irška se pripravlja a še bolj odločen nastop proti tiranom, ki jo davijo in gnivijo. Nove n nove žrtve padajo pod sabljami in puškami britanskih vojakov. Nove in nove krivice se go de po celi Irski. Irci se drže prav hrabro. Sedaj bodo skušali onemogočiti popolnoma ves prolet na železnih po celi Irski.

NASELJEVANJE.

V Washingtonu se resno pripravljajo, da bodo predložili prihodnjem zasedanju naše zbornice predlog, po katerem bo vse naseljevanje v Ameriko popolnoma ustavljeno za štiri leta. To zahtevajo delavske unije, to zahteva pa tudi vlada.

Smrtno se je ponesrečil v Clevelandu, O., naš rojak John Kraker, ki se je bil pravkar vrnil iz stare domovine. V trenutku, ko je hotel z avtomobilom prekrizati železniški tir, ga je povozil vlak in sicer na istem mestu, kjer je pred dvema letoma doletela enaka usoda Rev. P. Hribarja. N. v m.

SLOVENSKI TRGOVCI OGLAŠAJTE SVOJA PODJETJA V EDINOSTI.

NAZNANILO

Cenjenim rojakom v Chicago naznanjam, da sem odprl svojo lastno krojačnico na 1915 West 21st Pl. Rojakom se toplo priporočam za napravo zimskih sukenj in najnovejših oblek.

Predno kupite obleko v trgovini, pridite in oglejte si moje cene.

MOJE GESLO JE:

Poštena in točna postrežba.

Nizke cene!

Blago prve vrste!

Rojakom se priporočam.

Frank Zavolovšek

1915 WEST 21st PL.,

CHICAGO, ILL.

Novice iz Jugoslavije.

Smrtna kosa. — Umrli je v Dolgem ob Savi v 74. letu starosti ondotni posestnik in gostilničar g. Jož. Zupancič. — Umrli je v Šmartnem pri Litiji klobučar Lovro Porenta, v 81. letu starosti. Do zadnjega je izvrševal svoje rokodelstvo in bil zdrav in čil. Zadelga je za kap, ko je žagal oreh na domačem dvorišču. — V Framu na Štajerskem je umrla 24 letna posestnikova hči, gđc. Mičica Veber. — V deželni bolnici je umrl g. Leopold Korže, nadučitelj v Ribnici na Pohorju. N. p. v m. l.

— **Iz nesrečne Koroške** sprejemamo sledeči dopis: Naš poraz na Koroškem morajo najbolj občutiti oni zavedni Korošci, ki so za našo stvar javno delovali ter se niso ustrašili nemškega terorja. Ti našinci morajo sedaj preslišati nebroj zasramovanj in groženj. Pa vse to bi se prestali iz ljubezni do Jugoslavije, toda napadajo jih tudi dejansko. Sledeče pismo, ki je pisano iz Celovca, nam razsvetljuje položaj koroških Slovencev: "Dragi brat! Najprvo Ti moram sporočiti, kako se nam godi. Od malega do velikega nas zasramujejo: "Horruk ueber den Loibl!" (Vsak dan hodijo nemčurski vagabundi pred okno, hrumijo in pretijo, da nas pobijejo. Mi celi dan jokamo. Danes so prišli trije k bratu in bi ga bili kmalu ubili, ko bi ne bili oče in stric pršli. Natepli so ga tako, da zdaj leži. To je nemška kultura, kakor pišejo "Freie Stimmen": "Wir wollen zeigen, dass wir ein Kulturvolk sind". Ljudje so čisto obupani. Vedno prihajajo k nam in se posvetujemo, kaj nam je storiti. — Tvoja sestra Marica". — Tako se godi sedaj našim rojakom na Koroškem!

Trgovski odnošaji med Jugoslavijo in Čehoslovaško. — Zčasna trgovska kompenzacijska pogodba med Jugoslavijo in Čehoslovaško je bila podpisana ob navzočnosti jugoslovskega ministra Popoviča. Državi sta se zavezali, da bosta izme-

njali gotovo količino blaga, tudi, ako bi v bodočnosti izšle naredbe, ki bi prepovedovale izvažanje takega blaga.

— **Židovski trgovci z dekleti.** — Iz Budimpešte poročajo dunajskim listom o naslednjem slučaju: Lanske jeseni sta pribežali iz Sedmograške v Budimpešto dve sestri in si tu poiskali službo. Šestnajstletna Ana je dobila službo pri judu Samuelu Friedmannu in je tu ostala. Minuli teden je prišel k Friedmannovim neki sorodnik iz Amerike in ta je začel s sijajnimi obljubami pregovarjati služkinjo Ano, naj gre z njim v Ameriko. Dekle se je dalo pogovoriti in je pustilo službo. Na srečo jo je kmalu potem prišla obiskat starejša sestra, kateri je židovska gospodinja povedala, da je Ana odšla z agentom Engelmannonom, ki jo odpravi v Ameriko, kjer se ji bo sijajno godilo. Židovka je nagovarjala tudi sestro, naj gre z Ano v Ameriko. Bistro dekle je stvar takoj pregledalo in se potajilo. Rekla je, da je pripravljena iti v Ameriko in si dalo povedati agentov naslov. Židovka jo je poslala k agentu Hirschmannu, kjer je dekle našlo že osem deklet, med temi svojo sestro Ano. Dekle je reklo agentu, da hoče tudi ona v Ameriko. Agent ji je dal 1000 K in ji naročil, naj pride naslednji dan točno ob določeni uri na kolodvor. Dekle je sedaj hitelo naravnost na policijo, kjer je povedala, kaj je doživela. — Policija je naslednje jutro poslala na kolodvor večje število detektivov. Ob določenem času je prišlo tudi dotično dekle in našlo pet judovskih agentov: Friedmanna, Hirschmanna, Engelmanna in še z druga s krdelom 14 mladih deklet. Stopila je k njim, nakar so skupino obkolili detektivi in jo odvedli na policijo. Tu so židje priznali, da so nabirali dekleta po naročilu nekega ameriškega milijarderja, ki se tačas mudi v Budimpešti. Dekleta so nameravali odvesti v Ameriko. — Zločinske židovske trgovce z dekleti so zaprli.

VAŽNO ZA TISTE, KI GREDO V STARO DOMOVINO!

Poslaništvo Kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Washingtonu prosi, naj objavimo sledeče obvestilo.

Mnogo naših državljanov, ki se vračajo v staro domovino, imajo pri sebi zlat denar. Ker je izvoz zlata iz Francoske prepovedan, so prisiljeni, da zamenjajo svoj zlati denar za franke, pri tem pa imajo veliko škodo in izgubo. Ker je nadalje trgovina s zlatimi francoskimi novci prepovedana, so naši državljani primorani, da vzamejo za en francoski napoleon samo 20 francoskih frankov, med tem ko so jih v Ameriki plačali po \$3.97, kar znaša po dnevnem kurzu okoli 69 francoskih frankov.

Razen tega se večkrat pripeti, da pri izstopu iz Francoske naši državljani iz bojazni ali nevednosti ne naznanijo, koliko zlata imajo pri sebi. Pri pregledu ga jim potem francoske oblasti polovico vzamejo in samo drugo polovico izplačajo.

Prenos zlata čez Francosko ni prepovedan, če se to naznani pri izkrcanju iz ladije. Poslaništvo prosi, da bi se naši ljudje poučili o tej formalnosti. Vsak, ki naznani, da ima pri sebi zlato, dobi priznanico za naznanjeno vsoto. To priznanico je treba shraniti in jo pokazati pri izstopu iz Francoske; iista služi samo za Francijo. Enako formalnost je treba izvršiti pri vstopu v vsako državo, kjer je izvoz zlatega denarja prepovedan.

Dragi rojaki! — Drage rojakinje!

Dovolite, da se obračam do Vas v nujni zadevi! — Pri naš v Št. Petru bi radi postavili "Društveni dom", kjer bi se zbiralo staro in mlado, zlasti pa bi imela naša mladina pri zabavnih predstavah poučnih predavanj in poskusni telovadbi svoj drugi dom. Skoro povsod v Sloveniji imajo že take prostore, le pri nas žalibog pogrešamo zbirališča, po katerem izobrazbe željna mladina tako hrepeni. V ta namen smo spravili že nekaj denarja skupaj, primanjkuje nam pa še precejšnja svota: "Kje dobiti denar?" Smo v skrbi povpraševali. A enoglasno so odgovorili:

Obrnimo se do naših Amerikancev za pomoč!

Drzujemo se toraj Vas nadlegovati sto-le ponižno prošnjo. Blagovolite po svojih močeh prispevati v blagi namen Vi sami ter poprosite v našem imenu tudi pri drugih tamošnjih rojakih. Če sami ne bi mogli po brati; izročite to polo komu drugemu, da pobira. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Imena darovalcev bomo tu razglasili. Že naprej iskreno najtoplejšo zahvalo Vam in vsem darovalcem.

Nabrani darovi naj se pošiljajo na naslov: Župni urad Št. Peter pri Novem mestu, Slovenija, Jugoslavija. Ša. Peter, dne 28. 10. 1920. Franc Vovko, župnik.

Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani; Mestni trg 81.

St. 92 V Ljubljani, 16. 10. 1920. Velečenjena Zveza katol. Slovencev! Prečastiti oo. frančiškani! Chicago, Ill.

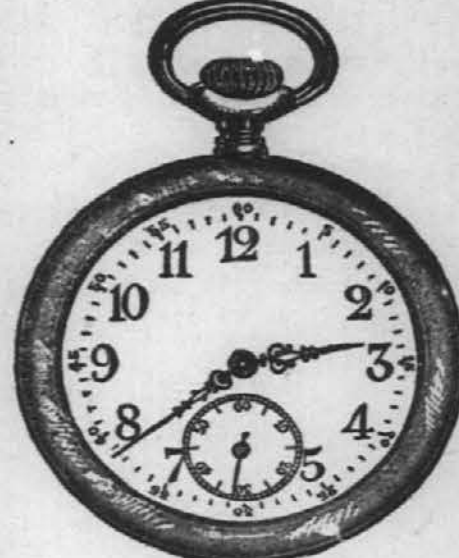
Vaše cenjeno pismo z dne 8. sept. 1920 in priloženi ček, glaseč se na 3195 K 66v., smo hvaležno prejeli. V imenu društva kakor tudi v emenu naših sirot ki bodo te podpore de-

rovalcem kakor tudi listoma Ave Maria in Edinost najiskrenejšo zahvalo Bog Vam vsem obilo poplačaj! Naše sirote v sirotiščih in zavodih vsaki dan molijo za svoje dobrotnike — ameriške rojake.

Blagovolite nam ohraniti svojo na klonjenost in pomoč tudi v bodoče. Bog živi vrle ameriške katoliške Slovence!

Z iskrenimi rodoljubnimi pozdravi (Pečat.) Fran Lavtžar.

NOVOST! ELEKTRICNO URA Z NEZGORLJIVO BATERIJO. NOVOST!

Banka, varnostna shramba in ura budilnica vse v enem. Varnostna shramba, banka in ura budilnica vse v enem, to je največja in najbolj koristna iznajdba. Poleg tega, da kaže pravi čas, je tudi varnostna shramba; neizgorljiva je, ker je narejena iz jekla, težko poniklana in ima oddelek z namotano ključavnico za vaše dragocenosti. To je čudovita in pripravna reč. Po noči treba samo pritisniti na gumb in ura se razsvetli z električno svetilko in Vam prihrani neprijetno iskanje žveplenk, da bi pogledali na uro po noči v temi. Ima tudi močan budilnik, ki vas bo gotovo zbudil, če bi bili tudi v najglobokem spanju. Ta budilnica se more rabiti za dom ali pisarno kot zvonček da pokličete kogar hočete. Vse to je urejeno potom električne baterije, ki bode dobra za mesec in potem se lahko obnovi za samo 50c, v vsaki prodajalnici. Vsa ura je izdelana krasno in trpežno in je okrasek vsakega doma. Poduk rabe je pridejan vsa ki uri. Ta ura je vredna \$25.00, toda za kratke čas jo prodajamo za posebno nizko ceno \$11.95.

Zastonj: Kdor izreže ta oglaš in ga nam pošlje z naročilom, dobil bode popolnoma zastonj to le naslikano nikelnasto uro za božično darilo. Te ure so impertirane posebno iz Nemčije in so jako trpežne, kažejo prav čas in so jako uporabne za ves, bolj kakor vse druge ure. Nitite in pošljite nam naročilo, ker ta ponudba velja samo za kratke čas.

Ni treba denarja za uro pošiljati naprej. Pošljite samo ta oglaš skupaj z \$1.00 za pošiljativne stroške in svoto \$11.95 boste plačali, ko boste uro sprejeli v svojo hišo, skupaj z uro dobite tudi darilo zastonj kot božični dar. — Pišite na:

VARIETY SALES COMPANY, NOT INC. 1016 Milwaukee Ave., Dept. 617 H, Chicago, Ill.

Molitvenik za ameriške Slovence. Spisal Rev. Kazimir Zakrajšek \$1.00
 Večna Molitev pred Jezusom v Zakramentu ljubezni... \$2.00
 Kruh Življenja. Štirideset različnih obhajilnih molitev... \$2.00
 Bodi moj naslednik! \$2.00
 Nazaret, molitvena knjiga v češčenju svete Družine... \$2.00
 Hvala Božja \$1.50

Naročnina in pisma pošiljajte na:

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS
 1849 West 22nd Street Chicago, Illinois

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.
 FRANK SUHADOLNIK
 Veliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.
 On je zastopnik za ta dva lista.
 Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.
 Ljubeznjiva in točna postrežba
 6107 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

Pozor! Pozor!

— Ako želite dobrih in trpežnih oblek, površnih sukenj, klobukov, srajc, spodnjih oblačil itd., potem pridite k nam, kjer boste najboljše postreženi v vsakem oziru.

Nase geslo je: "Enake, poštene in zvezane cene vsem."

JELINEK & MAYER, lastnika
 Corner Blue Island Ave., and 18th Street.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčić: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narasti, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado. Bruslaintinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženski popolnoma naradni lasje kakorane ste v mladosti imeli. Wahčić Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, rane, opekline, bole, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej bolezni se v 3 dneh popolnoma ozdravi.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastonj.

JAKOB WAHCIC
 6702 Bonna Ave N. E. Cleveland, O.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postal boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK
 BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

PAVLE ZGAGA

Tristu Judu pa anga pu! Pa še štirstu črnih mačk pa vrh! Taku se mi pa ferzmaga deb se kar snedu, ko b me škoda ne blu. Taku pa naka! Ne bom se še za ankrat, ker b se oni gaspud editar le preveč krahatal inu smejal. Šur oni mal po vengavm. Tu jih vprašem al nej blu grdu k vani nejna sa mitenga prišli kuker sma jih pavabil? Vejo kar tu jm pravm: šejm! šejm! an ju! Če maja še kaj špota inu sramu sej jh more bt špot inu še oni morja rdeč ratat prov da nusa. Vejo gaspud editar imel sma tista mitenga proti nim k sm jim unkrat pavajdu. Pa nevajm kaj se je zgudlu, de je bla taku majhna udeležba, de še mietinga imet nejma mogli. Vejo še clu našga prezidenta Jožeta nej blu zraven. Ani sa djal de ga zatu nej, ker nima več munšajna, k ga je vsaga papiv, družga pa nej imu cajta skuhat. Pravje de ste ga vi meldal na krvav riht in de je biu dedektif za nim. Vidjo pvsod oni trubel dejalaja. Vejo blu je pa taku. Samu an par nas je pršlu skupaj. Pa sma čakal, čakal, kukr sa un lejt pri slave čakal Vjujn udeležencu, sa tista avstrijska unterholtnga naredli. Ke pa le ej blu nkogar in ga le ej blu. sm pa jest mitenga ofnu. Pa sma klical imena, katere smt pavabil. Vam bom pa kar naš menec ae zapisnik od te mitenge prebrau:

Benedikov Ldžej
Ga naj!!
Kej pa je?
Je šu v Vadica na bužja pot k Jehanc.
Lejte! lejte! kaku se je pa Lojze

PRIPOROČILO SLOVENCEN NA ELY. MINN.

—Slovincem na Ely naznanjam da kandidiram v mestni odbor za "Aldermana". Kot davkoplačevalec bodem v prvi vrsti vedno delal za korist davkoplačevalcev in korist naše ga mesta.

Se Vam uljudneje priporočam da oddaste svoj glas dne 7. decembra svojemu rojaku.

Štefan Koval, Ely, Minn.

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo prinese te nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko prenaredimo po novi modi.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

Telefon: Central in Rosedale 5694
Delavnica in urad
1361 EAST 55th ST.
nasproti Lake Shore Banke.
COLLINGSWOOD — PODRUŽNICA
15513 WATERLOO RD.

pabulšu. Kaku je tu de je pastov taku brunn! Trbovčev Tone!!
Ga naj!
Kej pa je?
Je šu v Klivlend sončne rože zalivat!
Patratov Gilbert!
Ga naj!
Kej pa je?
"Ta mal'ga" zible.
Saksarju papan!
Ga naj!
Kej pa je?
Se je ožjanu!
Trčkov fotr!
Ga naj!
Kej pa je?
Barka voz!
Pagarelču Matic!
Ga naj!
Kej pa je?
Najma cajta, pleh predaje.
Hadetu Nace!
Ga naj!
Kej pa je?
Je šu na Sakserjeva vuhcet muska špilat.
Zabertniku Felček.
Ga naj!
Kej pa je?
Godla mejša za klabase.
Kristanu ata sa pa ja tukaj!
Jih naj!
Kej pa sa?
Jh trajbh bali sa se makaronu s Trsta naejdli.
Kržetu Francel sa pa ja tukaj!
Jih naj!!
Kej pa sa?
Sa šli na Cenkler afne guncat.
Joža, naš prezident.
Ga naj!
Kej pa je?
Je šu v Andianapolis bombe dajlat.
Joj. Tu bo pa hedu!
Jaja, jh bo v Čekaga mjetu.
Godinatu Martinček
Ga tudi nej.
Kej pa je?
Je šu faruški gnoj kidat.
Minka Alekšava.
Je tud nej.
Kej pa je?
Je šla k čirapedist suj nus papravt k ga je spamlad pri kurt tojšnega dabila pa ji zdej vso ofert kazi.
Na, tk nabenga nej! Tu je pa grdu!! Al je pa vsaj editar vad Edinost tukej!
Kej pa je?
Ga naj!
Je djav da ga uh pište.
Saj nej rajs taku odjav!

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ.
V društvo se sprejemajo člani od 16 do 5. leta. — Posmrtnina se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rojaki! Ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše uradnike. — Predsednik Josef Zakrajšek, podpredsednik John Jaksic, tajnik, John Vidervol, zapisnikar Jos. B Zaversnik, blaginjak Anton Bašča, nadzornike. Anton Kozelj, Anton Strniša, Viktor Kompare, Zdravnik, Dr. J. M Seliskar, Vratar, John Peterlin, Sprevidatelj, Jos. Zakrajšek ml., Zastavonoša Alojz Somrak.
Društvo zboruje vsako črugo nedelje

DRUŠTVO SV. VIDA STEV. 25 K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo na sako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi tvorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd str. N. E.

Uradniki za leto 1920.
Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street., tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Jgrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in se zavarujejo za posmrtnino \$1000 500-ov di 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 te lenske bol. potpore.
Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelk od 1 do 16 leta starosti in se zavarujejo \$100.00; Otroci po 16 etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00 plačevanje društvenih asos. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.
Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.
Za vse nadaljna pojasnila se obrnite na gori imenovane uradnike.

Kaku pak je odjav?
Vaniku jh je, jm je odjav, da naj ga vani uh pišeja.
Saj naj rejs taku djav.
Kaku pek je djav?
De ga nej vani uh pišeja pa konc!
Saj nej rajs taku djav.
Kaku pek je djav?
Je odjav de da nej ga vani uh pišeje pa konc in de se nej greja salit.
Saj nej rejs taku djav!
Kaku je djav? Le pavej!
Je djav, de ga nej vani uh pišeja, če se čja.
Saj nej rejs taku djav!
Kaku pek je djav! Le pavjedi!
Je djav de ga nej vani uh pišeja, pa de sa preneum da b še tu znal.
In tu je blu konc.
Vidja gaspud editar tk tak sa vani. Tak taka pošta sa nam paslal na naša mitenga? Se tu gebira in spadob? Je taka manira pr neh? Vejo ves rešpekt sm zgubu pred nim. Bajgali vejo kar stepu be jh.
Tak taku vidja gaspud editar je bla ta naša mitenga. Tk zdej vidm de sm kar pa vorengi pagoru. Zdej k me je še naš Joža zapustu tk zdej pa vidm, da me ne kaže družga, kakur ana kompanija bom štiftu. Bom šu prec v Najurk k mujmu brat Petri de se bova mal posvetvala kaku in kaj. An konc se more naredet.
Tk zdej boja pa šlišal vad mene z Najurka.
Tk lejpu jh prosim gaspud editar nej se pabulšaja.

Vas Pavle.
KAKO JE RIBNIČAN LOVIL KONJA. (Ribniška.)

Ribničan je kupil na sejmu konja; ko ga prižene domov, je naneslo, da mu pride z licem preblizu gobca, konj hlastne in odgrizne Ribničanu nos.
"Vajš, konjiček," je rekel Ribničan, če bi ti vajdel, kaku bo žena huda na te, da si ji skazil moža, bi bil rajši pustil nos. Ampak zdaj ti poznam vsaj eno napako. Krouta ne boš več grizlu."
Nataknil je konjičku nagobčnik, res konjiček ni mogel nikogar več ugrizniti, ali jesti tudi ni mogel. Ri-

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC mesar

Priporoča Slovincem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vaaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase —

doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

VAŠE PRIJATELJE DOBITE HITRO

iz starega kraja ako se obrnete na nas.

Imamo svojo podružnico v Ljubljani katera da našim potnikom vsa pojasnila da lahko dobijo svoje potne liste ter jim preskrbi TOČNO PROSTORE NA PARNIKIH.

Prepričani smo da boste zadovoljni z našo postrežbo.

ŠTRUKEL & HORAK
European Trading & Export Co.
88 — 9th Avenue,
New York, N. Y.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Vegetarianec pride v vegetarijansko gostilno.
Gostilničarka: Gospod doktor, kaj pa naj vam danes prinesem za obed?
Vegetarianec: Danes je pa moj god. Danes si hočem pa nekaj več privoščiti: Prinesite mi dve porciji salate in cel liter vode.

Gospodična pride v kožuho na zabavo. Več gospodičev takoj kriskoči, da ji pomagajo kožuh sleči. Toda gospodična ne dovoli nikomur drugemu, kakor samo

ribničan ga vpreže, konjiček se ne gane: sam jel, sam vozil!

Ribničan zlepa, Ribnišan iz grda, konj se ne premakne iz mesta.

Pride mimo popoten človek in sve tuje: "Oče, kljuse je hudobno, nalašč nagaja; koprivo mu dajte pod rep boste videli, ali steče ali ne!"

Ribničan dene konjičku koprivo pod rep — tedaj konjiček v skok in dir, že je zavil okoli hiše, skoro je izginil izpred oči.

"Primi ga! Ustavi ga!" je kričal Ribničan in slačil škorenj da teče za vozom.

Mu pravi popotni človek: "Oče, kopriva kuri konjička bolj kot oves huje kot bič. Tega ne ujamate, — drugače, če si tudi vi utaknete koprivo za vrat."

Ribničan v strau za konjičem je hitel in se poslužiti dobrega nasveta. Dolgo, košato koprivo in si je zataknil za vrat in si jo pod srajco potegnil navzdol po hrbtu. Pogrela ga je, da je kar zarezgetal, in že se je kakor blisk zapodil za konjem.

Ako ga še ni ujel, ga skoro gotovo ujame kmalu.

V KNJIGARNI "AVE MARIJA"

imamo veliko zalogo slovenskih knjig. Nad dvesto zavojev smo jih dobili te dni iz starega graja.

Tu imamo skoraj

Vse Slovenske Povesti in Romane, Vse Slovenske Molitvene Knjižice, Nabožne Knjige,

Novo Sveto Pismo, Muzikalije, Cerk. in Svetne, Razne Pesmarice. —

V zalogi imamo tudi angleške molitvenike. — V "EDINOSTI" smo priobčili cenik knjig. Kdor ga želi naj pride ponj nemudoma.

vseučeliščniku, ki se je učil za odvetnika.
"Kako je to, gospodična, da ste samo odvetniku dali to čast?"
"Veste to je tako! Naj se zgodaj nauči, kakko se ljudi s kože deva kar bude delal potem celo življenje."
Kratkoviden tujec: "Dobro jutra, Joe! Zgledaš pa, kakor bi ne bil ti."
— "Saj nisem: jaz nisem Joe."

Urednik malega lista je dobil sledeče vprašanje:
"Kaj je mojim kokošim? Vsako jutro najdem katero mrtvo? Kaj bi vi svetovali?"
Drugi dan je bil tiskan odgovor: "Vaše kokoši boleha jo na kurji smrti. Vse, kar moramo svetovati, je pogreb."

"Ne, na ta vrtljak se pa ne grem peljati. Moj fant je zadnjič plačal, da se je peljal, pa je ravno tam bil nazadnje, kjer se je vsedel, ato sem rekla: Plačal si, da si se peljal. Kje pa si bil?"
Oče: "Ali si videl z drobnogledom vse te male živali, ki so v vodi?"
Sinček: "Da, papa: ali so tudi v vodi, katero pijemo?"
Oče: "Seveda, v vsaki vodi."
Sinček: "Ni čuda potem, da tako potrebuju krulijo, kadar vodo pijem."

Maldeček je prihitel domu: "Mama, danes sem videl človeka, ki dela konje."
Mati: "Ali res?"
Deček: "Enega je imel skoro zgotovljeno, ko sem šel mimo: pribijal mu je samo še zadnjo nogo."

Agent: Ali je gospod Zajec doma? Naročil mi je naj ga obiščem danes popoldne ob treh, da se pogodiva za več stvari, katere bode kupil.
Žena: Oprosite, gospod Agent, moral je na to popolnoma pozabiti, kajti večer večer je umrl.

Če je kurje srce, še ni da bi moral biti ptič.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.
Držite ta liniment pri roki.
Kadar trpite na revmatizmu, lumbagi, solatci, neuralgiji, bolečih mišicah, otrpljenih členih, krčih in drugih sunanjih bolečinah, rabite samo
Severa's Gothardol
(preje Severovo Gothardsko olje) na mestu, kjer je bolečina, in ste lahko prepričani, da vam bo kmalu odleгло. Ta zanesljivi domaći liniment je bil rabljen skozi štiri deset let z največjim in zadovoljivim uspehom za odvrnitev lokalnih bolečin in odstranjenja oteklin. Naprodaj v vseh lekarnah. V dveh merah, 30c in 60c.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

Božični prazniki se bližajo. V tem času hote ali nehote bolj pogosto mislimo na svoje onkraj oceana.

Potovanje v stari kraj. Ako ste namenjeni potovati v stari kraj in obhajati praznike v krogu svojih dragih, potem je sedaj čas, da se odločite na orhod in si preskrbite parnik in drugo. Za ta slučaj Vam naša tvrdka nudi točno in pošteno postrežbo. Najboljše prilžnosti na razpolago so:

Parnik za Trst: 10. nov. Pannonia, — 18. nov. Belvedere, 3. dec. Argentina in 22. dec. President Wilson. To so vsj parniki, ki gredo direktno na Trst. (Ako pa hočete iti na Genova in potem z vlakom na Trst, kar Vam razne firme neodkrito ponujajo, Vam pa tudi mi lahko postrežemo.) Pišite po vozni red.

Parniki na Havre in Cherburg: 11. nov. Imperator, — 13. nov. La Lorraine, 20. nov. La Touraine, — 23. nov. Aquitania, — 25. nov. Caronia, — 27. nov. La Savoie, — 1. dec. La France, — 4. dec. Rochambeau, — 9. dec. Imperator, — 9. dec. Saksonia, — 11. decembra La Lorraine, — 14. dec. Aquitania.

Iz starega kraja je že prišlo na stotine potnikov — bratov, sester, otrok, starišev, nevest, prijateljev itd., za katere je naša tvrdka napravila potrebne listine in jim poslala, oziroma preskrbela karte. Stevilna zahvalna pisma pričajo, da naša tvrdka stori za potnike toliko, kolikor se sploh da storiti. — Mnogi rojaki kupijo v svojem kraju karte za svoje sorodnike, a ko isti pridejo v New York in imajo sitnostj na Ellis Islandu, pa nas prosijo za pomoč. Treba je, da na to naprej mislite in si tako prihranite nepotrebne sitnosti in stroške. Ako ste toraj namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, potem je Vam in Vašemu potniku v korist, da naši tvrdki poverite tozadevne posle.

Posiljanje denarja. Ze od nekdanj pošiljajo ameriški rojaki svojem v stari kraj denarna darila za praznike, v tem večji meri pa bodo to storili sedaj, ko je v starem kraju potreba toliko večja. Tudi v tem slučaju Vam more biti naša tvrdka na razpolago. Naše cene so vedno med najnižjimi in tudi v točnosti na zaostaja naša tvrdka med najtočnejšimi.

Za nadaljna pojasnila pišite na:

LEO ZAKRAJSEK
70--9th Ave., New York, N. Y.

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

DRAGE AMERIŠKE SLOVENKE.

Dve lepi misli smo pred kratkem čitali v Ave Maria; i. od Mrs. Bevec iz Cannonsburga, drugo od neke žene iz Clevelanda. Mrs. Bevec je pred želela bi, da bi se začeli za njo zanišhod vseh naročnikov lista Ave Maria. S tem shodom bi se zvezalo tudi nekako romanje, kjer bi se opravile tudi razne pobožnosti.

Ta mesel se mi jako dopade. In želela bi, da bi se začeli za njo nanimati vsi navdušeni naši Slovenci. Nekaj takega smo že zdavnaj potrebovali. Naj bi se začeli oglašati razni naši katoliški možje in žene, da bi se vedelo, koliko je zanimanja za to stvar.

Ko se bodo druge oglasile, se bom še tudi jaz.

Druga misel je bila pa ta, da bi se me slovenske Amerikanke organizirale v posebno žensko organizacijo.

Tudi ta misel je gotovo lepa in gotovo so jo vse naše slovenske zavedne ženske z veseljem pozdravile. Res me Slovenke smo še daleč za drugimi ženami. Kako lepo so ženske drugih narodnosti organizirane. Pri vsakem narodu imajo vsaj eno žensko podporno organizacijo. Me nimamo nič! Nikjer nas ne marajo! Nikjer nam do zadnjega časa niso dali pravic. Imeli so naš samo za privesek. Me pa namesto, da bi se bile postavile na lastne noge, smo pa kimali in molčale.

Tudi ta misel ne sme zaspati, če imamo med seboj le še nekoliko navdušenega ženstva, ki bi se hotele zanimati za to stvar. V vsaki naselbini naj bi se naše ženske začele takoj o tem posvetovati. Prepričana sem, da se jih bode v vsaki naselbini takoj našlo dovolj, da se ustanovi podružnica. Kakor smo čitale v "Edinosti" so naši škofje organizirali katoliško ženstvo. Zakaj bi se še me ne organizirale in se ne priklopile temu organiziranemu ženstvu Amerike. Kakor smo čitale, so se ameriške žene priklopile ženam drugih narodov v Evropi. Žene slovenske, na noge! Še me v njih vrste!

Zavedna katoliška Slovenka.

SLOVENSKA GOSPODINJA.

Kuhane morske ribe. Morsko ribo (brancino, polenevko, rombo in dr.) osnaži in operi. Potem deni v podolgasto kožo primerno množino vode, nekoliko kisa, par koščkov čebule, korenja, peteršilja, nekaj zrn popra, lovorjev list, malo limonine lupine ter peresce rožmarina ali timeza. Ribosoli, jopolži v kožo ter jo kuhaj (malo ribo 10 do 15 minut, veliko 15 do 20 minut) toliko časa, da ji izstopijo kakor biser belice. Kuhano ohladi ter jo polij z majonezo ali z oljem in kisom ali limoninim sokom. Lahko daš tudi gor

ROJAKOM V SHEBOYGAN, WIS.

Kadar želite poslati denar v staro domovino se obrnite na rojaka

MIHAEL PROGAR

1621 N. 9th STREET

SHEBOYGAN, Wis.

Varno in zanesljivo pošilja denar v stari kraj, vsaka pošiljatev je jamčena.

AMERICAN RED CROSS BUREAU OF FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE Jugos. Section
1107 Broadway New York, City.

Važni opomin naturaliziranim Ameriškim državljanom.

Department of State je dne 5. novembra izdal sledeči opomin vsem državljanom Združenih Držav, zlasti pa naturaliziranim državljanom:

Department of State je bil opozorjen da se dogajajo slučajji, ko naturalizirani ameriški državljanji odhajajo iz Združenih Držav, ne da bi si prekrbeli ameriškega potnega lista ampak mesto njega vporablajo listine, izdane po zastopnikih države svojega prejšnjega pripadništva.

Osebe, ki sprejemajo tako inozemske listine potujejo v inozemstvo kakor tužci, ne smatrajo se, da so radi tega že izgubili svoje ameriško državljanstvo, ali so se s tem jako hudo pregrešili proti zvestobi in pripadnosti do Združenih Držav. Zastopniki Združenih Držav v inozemstvu ne morejo vidirati pa tudi ne bodo vidirali njihovih inozemskih potnih listov, ker vizum bi vseboval tiho priznanje lastnika takega potnega lista kakor državljan ali podanika države ki je izdala oni potni list. Skozi nekoliko časa je bila splošna praksa na State Department, da se onim ameriškim državljanom, ki so sprejeli potne liste tuje vlade za potovanje iz Združenih Držav, v inozemstvo odreče izdajanje potnega lista za povratek v to zemljo.

V navodilih, ki jih je State Department ravno sedaj razposlal ameriškim diplomatskim in konzularnim oblastim v inozemstvo, se iste pozivljajo, da natančno preiskujejo vsa dejstva in okoliščine vsakega slučaja, ko kaka oseba, ki je zapustila Združene Države s tujim potnim listom pride k njim v svrhu da dobi vizum. Zahtevalo se bo od dotičnika, da predloži affidavit, v katerem naj razloži, zakaj je vporabil inozemski potni list. Ako se izkaže, da je dotičnik namenoma prestopil zakone Združenih Držav in se pregrešil proti svoji volji državljanski zvestobi, smejo diplomatski ali konzularni zastopniki odreči mu vsako pomoč glede povrnitve v Združene Države. Ako državljanska zvestoba dotičnika ni v dvomu, more Department of State vzeti v pretres vprašanje, da se mu izda potni list za povrnitev v Združene Države kot stalno bivališče.

Stališče State Departmenta je v vobče, da sprejemanje in vporaba inozemskega potnega lista s strani ameriškega državljanja je pregrešen čin, ki ni v soglasju s pravo udanostjo do Združenih Držav.

Važno za potujoče v Evropo.

State Department je pod datumom 1. novembra izdal sledečo objavo:

Osebe ki potujejo v Evropo, da obiščejo svoje sorodnike, bi se morale že iz previdnosti založiti z zadostnimi denarnimi sredstvi, da si zagotovijo pot nazaj, ako je njih namen povrniti se v Združene Države. Dogaja se pogostoma, da ameriški konzuli v inozemstvu dobivajo pisma od oseb, poprej stanujočih v Z. D., ki so se povrnili v stari kraj, da obiščejo svojo družino in se sedaj nahajajo brez sredstev. Tedaj se obračajo na ameriški konzulat za denarno podporo, pa najdejo le, da ameriški konzulati niso preskrbljeni s sredstvi za splošne svrhe repatriacije.

Ko je bil Roosevelt policijski komisar v New Yorku, je vprašal nekoga, ki je prošil za službo pri policiji: "Kaj bi storili, če bi vam bilo treba razpršiti množico?"

Prisilec: "Sel bi s klobukom okrog."

Osemletni dečko nikoli ne pusti očeta pri miru z vprašanji. Komaj se je oče vsedel, da bere časopis, ga že vpraša sin: "Papa, ali sem res narejen iz prahu?" Oče: "Ne, drugače bi ti jezik kedaj vsahnul."

FOR OUR YOUNG FOLKS.

HOW ABOUT "OREL?"

Lately we american young men heard much about some nice organization slovenian catholic young men of old country here, so called "Orel". Not long ago I had the pleasure to listen to a very interesting lecture about this organization and about the doings of the young men of abroad. — It seems to me, that such an organization would be something for us american slovenian boys. Athletics, turning, amusements combined with some nicely outlined educational and religious program would be just what we slovenian boys in America need in every colony.

Wouldn't you, dear Mr. Editor, be kind enough and explain in english in your "Edinost" a little more about this organisation? I am sure you will interest some of us, fellows for this organisation in every colony.

May be we may get some branches in America also. I feel myself that Base Ball Teams only, or our "Corner Clubs" we usually patronize are not entirely what we catholic young men ought to have. I am sure that some of my slovenian friends in some other colonies feel the same way. Don't they?

Young Slovenian American.

The King's Wisdom.

Long ago, a wise old King searched through his books of learning to find some principle upon which to rear his young Prince-son. And at last, he found it. Far down the page of a dusty Latin book he read the words — "Mens sana in corpore sano" — which, in our language means — "a healthy mind in a vigorous body."

"That," said the wise old King, "is what my son shall have!"

And so the Prince was taught various athletic pursuit, as well as a fair amount of Latin and Greek. He climbed mountains; he sailed the seas; he learned to love the swift rush of the wind past his face as his horse raced across the frosty autumn fields — all outdoors became his kingdom. And he ruled his people with a wisdom and kindness far beyond his age and his time.

And the Prince's son also learned to love the out-of-dors, and learned to keep his body and his mind free from disease and weakness — and his grandsons — an great grandsons. Until now many centuries later, in the year 1920, far across the ocean in a country that the first great King had never seen, or heard of, in our land of America, thousands of other boys and girls, not heirs to royal thrones but Princesses and Princes of health and good deeds — are striving to follow in the footsteps of the little Prince.

ing to follow in the footsteps of the little Prince.

Little did that wise old King of long ago dream of the generations that were to reap the benefit of his wisdom.

FOR OUR YOUNG LADIES.

No. A girl should not sass her dear mother when asked where she was and in whose company. A girl should have confidence in her mother and tell her all what happened the night before. Because who but a mother can best advise a girl? And if mother scolds you take it without a murmur and hold your tongue. You will love your mother all the more for that scolding. Not perhaps at the present, but when your anger has cooled and your mind is clear, you will realize that mother was right. And you may be sure a mother will never faint you. Do you know, girls, that most mothers, like to hear all about the last party, and who ask you for supper and all things? And girls, don't tell her a lie, tell her everything and you will have better time if mother knows with whom you keep company. If you have a boy friend, let him call for you at your home and not meet him on the corner like some girls do. Mother soon will tell you if he is the decent kind. And if you girls receive any letters from boy friend, don't be afraid to show them to your mother. Offer them to her and if she nares to read them is O. K. and if not, its alright too. I Don't believe in having the whole family reading them, but I do think mother has a right to. So girls if you have a mother, don't sass her — because she asked questions about the night before, it causes many hard feelings on both sides.

I'm sure there isn't a mother that when her daughter goes with friend, that forgets to say an extra little prayer to the Blessed Virgin, the greatest mother of all, to keep her safe. A mother is the best and truest friend that a girl ever can have on earth and she sould be a pal to her girl. A girl should ask her mother to go with her occasionally and be proud of her, and be ashamed for her because she is a little old-fashioned. I never realized myself what a mother was until I grew up and now I feel as if I need mother all the time, and I'm never satisfied to start any work unless I ask mother's advice.

Girl's let us all say a prayer for our dear mothers that they may be spared to us a long time. And now I shall draw my little story to an end and let some one else have space. I beg to remain still an old time reader — "Mother's Girlie."

V ZALOGI IMAMO SLEDEČE ANGLEŠKE MOLITVENIE.

My Prayer-Book	\$2.00
The Young Man's Guide	2.00
The Catholic Girl's Guide	2.00
Manna of the Soul	1.00
Rejoice in the Lord	2.00
The Prisoner of Love	2.00
With God	2.00
Blessed Sacrament Book	2.50
Visits to Jesus in the Tabernacle	2.00
The Communion Prayer-Book	.50
The Communion Prayer-Book, zlata obreza	1.25
Child's Prayer-Book	.25
Key of Heaven	1.00
The Vest Pocket Manual of Devotions	1.00

Vsa pisma naslovljajte: —

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Illinois.

KRIZARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.
Spisal: H. Sienkiewicz.
Poslov.: Podravski.
(Dalje.)

Ako bi bil človek slabotnega telesa in drugih mislij, bi bil šel k menihom ter bi v tistem samostanskem zidovju čuval kot največjo svetinjo drag spomin na svojo drago pokojnico, dokler mu ne bi zletela duša iz telesa nalik tici iz kletke. Toda njemu se je imelo pričeti še le tretje desetletje v življenju; v pesteh je imel tako moč, da je izžemal sok iz sveže veje; konju je zamogel zapreti sapo, kadar ga je stisnil z nogami. Bil je tak, kakoršni so bili takrat vsi mladi plemiči, ki so bili telesno tako krepki, da so se vdajali grozni razbrzdanosti in pijanstvu, in jim vendar to ni škodovalo, ali da so se ženili tako mladi, da so pozneje, ko so odšli na vojno, imeli po štirindvajset sinov okrog sebe, ako niso odšli med duhovnike.

Toda Zbišek ni vedel, da je bil tak, zlasti sedaj, ko je bil bolan. Polagoma pa so se mu zacenila zlomljena rebra, in ostala je le mala izbočina na boku, ki ga pa v ničemer ni ovirala in katero je zakril ne le oklep, marveč tudi navadna obleka. Tudi turobnost je izginila. Njegovi bujni plavi lasje, ostrženi v znamenje žalosti za Danuško, so mu zrastle znova in se mu vsipavali na ramena. Tudi prejšnja lepota se mu je povrnila. Ko je bil pred nekoliko leti v Krakovem veden v smrt, da pogine pod rabljevo roko, je bil videti še deček odličnega rodu, toda sedaj je bil lepši, kakor pravcati kraljevič, podoben po svojih širokih prsih in širokih ramenih orjaku, po svojem lepem licu pa mladi deklici. V njem je kar kipela moč života, kakor vrela voda v loncu, in kosti mu je vsled dolgega počitka prešinjal živi plamen. On ni vedel, kaj je to, marveč si je mislil, da je še vedno bolan ter se je še valjal po postelji in bil jako zadovolj.

ljen, da ga Matija in Jagjenka oskrbujeta in mu v vsem vstrezata. Časih se mu je zdelo, da se mu godi tako dobro, kakor v nebesih, pa tudi zoperno in neugodno, zlasti kadar ni bilo pri njem Jagjenke. Takrat je bil čemeran, da se mu je kar zdehalo, in govoril je Matijcu, ko ozdravi, da pojde znova na konec svjeta, nad Tatarje ali Nemce, ali na kak drugi pohod, samo da se iznebi življenja, ki mu je že nadležno. Matija se ni hotel pričakati z njim ter mu je le pritrjeval in kimal z glavo, ob enem pa tudi takoj poslal po Jagjenko, poleg katere so se mahoma razprašile Zbiškove misli na bojne pohode, kakor se staja sneg na solncu.

Ona je na tak poziv rada pritekla, dospela pa je tudi čisto prostovoljno, ker je ljubila Zbiška z vsem svojim srcem in z vso svojo dušo. Ko je bivala na škofovem in knežjem dvoru v Plocku, je videla ondi mnogo lepih in hrabrih viteзов, ki so pogostoma poklekovali pred njo ter jej obljubovali zvestobo do smrti — toda Zbišek je bil njen prvi izvoljenec sveta, nad Tatarje ali Nemce, jo prvo ljubeznijo, in vse nesreče, kolikor jih je pretrpel, so povečšale njeno ljubezen tako, da jej je bil ljubši ne samo kot drugi vitezi, marveč tudi kot vsi knezi na zemlji. Ali sedaj, ko se mu je vračalo zdravje in ko je bil od dne do dne lepši, se je spremenila njena ljubezen v pravo strast ter jej zakrila ves ostali svet.

Vsekako pa ni priznala tega niti sama sebi, pa tudi pred Zbiškom je to skrbno tajila v strahu, da je ne bi preziral. Da, celo pred Matijcem je bila previdnejša in bolj molčča, in ni mu zaupala več svojih skrivnostij, kakor nekdanj. Samo časih je zadrgetala, kadar je zavezovala Zbišku rano, vsekako pa si je prizadevala, skrivati svoje notranje občutke. Nekoč je rekla kakor mimogrede Zbišku:

"Da te tako oskrbujem, to se godi edino le iz naklonjenosti do Matijca. Ti si si morda mislil kaj drugega. Povej!"

In delala je tako, kakor da si po-

pravlja lase na čelu, zakrila si je lice z dlanjo ter gledala Zbiška skozi prste. On pa, osupnen vsled takega nepričakovanega vprašanja, je zardel nalik gospodični, ter jej čez trenutek odgovoril:

"Jaz si nisem mislil ničesar. Ti si sedaj povsem druga".

"Druga?" vpraša končno deklica s tihim in mehkim glasom. Da — zares sem druga. Toda Bog obvaruj, da bi te radi tega ne mogla trpeti!"

"Bog ti povrni tudi to!" odvrne Zbišek.

Odslej sta se počutila dobro, kadar sta bila sama, dasi sta se čutila v zadregi. Večkrat se ti je zdelo, da se o nečem razgovarjata, mislita pa na povsem kaj drugega. Zbišek, ki je ležal v postelji, jo je spremljal z očmi, kamorkoli se je ganila, kakor je bil rekel Matija, kajti videla se mu je tako krasna, da se je ni mogel nikdar dovolj nagledati. Časih se je pripetilo, da so se njuni pogledi nakrat srečali, in takrat sta oba zardela, njene deviške prsi so se od globokih vzdihljajev dvigale, in srce jej je vtrpalo v pričakovanju, če morda ne začuje nekaj, vsled česar se raztopi njena duša. Toda Zbišek je molčal, kajti pred njo je bil izgubil svoj nekdanji pogum; bal se je, prestrašiti jo s kako neprimerno besedo, in navzlic vsemu temu, kar je videl s svojimi očmi, je bil vtrjen v prepričanju, da mu ona skazuje samo svojo sestersko ljubezen.

Nekega dne se je spustil o tem v razgovor z Matijcem. Prizadeval si je govoriti mirno, malomarno, ter ni niti zapazil, da so njegove besede postajale čimdalje bolj podobne pritožbi nad svojo tužno usodo. — Matija ga je poslušal potrpežljivo ter mu končno odgovoril samo jedno besedo:

"Ti si bedast!"

In odšel je iz sobe.

"Ha!" je rekel sam sebi, "takrat, ko ti je mogla priti po ceni, je nisi hotel niti pogledati, torej se najej sedaj strahu, ker si bedast! Jaz hočem staviti gradič, ti pa se obližuj med tem! Ne rečem ti ničesar, ne

potegnem ti mreže z očij, ako bi tudi stokal glasnejše nego tvoji konji v Bogdancu. Kjer leže polena na oglju, ondi mora prej ali slej izbruhniti plamen. Jaz pa tudi ne mislim razpihavati ognja, ker si mislim, da to ni potrebno".

In zares ga ni razpihaval, marveč se postavljaj Zbišku po robu in ga dražil, kakor kak star zdražbar, ki se igra z neizkušnim mladeničem. Ko mu je Zbišek nekega dne znova ponavljaj, da se hoče napotiti na nekak dalji pohod, da se iznebi svojega neznosnega življenja, mu je dejaj:

(Dalje prihodnjič.)

ZASTAVICE.

Miss Jennie Kress iz Forest City, Pa., nam je poslala tri zastavice. Zastiste, ki jih bodo prav rešili, je obljubila zabojček jabolk. Pravi, da jih imajo letos veliko po Pennsylvaniji. Prav, prav! Le sem z njimi, jabolka imamo radi! Zastavice se glasijo:

1. Kaj je na koncu večnega življenja?
  2. Kaj je pustil Kristus na križu?
  3. Kdaj je dal Bog spoznati, da je presv. Trojica?
- Sapralot, zdaj pa le sv. pismo v roke, pa boste zaslužili jabolka!
- Kdor ga še nima, naj ga brž naroči v knjigarai "Ave Maria".
- (Imena rersilcev objavimo v prihodnji številki).

Rešitev zastavic. — Med zadnjimi imeni, katere smo priobčili zadnjič, izpustili smo ime Frank Schweiger iz Soudana, Minn., ki je rešil prvo uganjko. Naj oprost! — Zadnje tri zastavice je rešila Mrs. Christina Serdoch iz Brooklyna.

NAŠE IME.

Družinsko ime, ki predstavlja dolgo vrsto plemenitih del prednikov družine. Ime zdravila, ki je že leta in leta na slovesu vsled izbornih uspehov, je ponos tvrdke. Naše ime "Trinerjevo grenko vino" je hvaležno izgovarjalo že na tisoče in tisoče oseb tekom minulih trideset let. Dotičnik, ki trpi vsled želodčnih boleznih, slabega okusa, zabasanosti, glavobola, napenjanja itd., zna, da je Trinerjevo grenko vino zanesljiva odpomoč. Kako to vino pomaga? Isto da celo izčišča črevesje, boljša okus, krepča telo in um. To zdravilo lahko dobite v bližnji lekarni, ali pri prodajalcu zdravil. Ne jemljite ponarejanj. Naše ime "Trinerjevo grenko vino", kakor tudi imena drugih izbornih zdravil n. ps. "Triners Angelica Biter Tonic", "Trinerjev Liment" (za revmatizem, nevalgijo, hrbtobol, izpahke) "Trinerjev olajševalec kašlja" (Trines Cough Sadtive) vam nudijo zanesljivo garancijo. — Joseph Triner Company, 1333-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

Prporoča za nakup **MOSKE IN DEŠKE OPRAVE**
Izdeluje **MOŠKE OBLEKE** po naročilu točno in ceno

SREČNE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

lahko napravite. svojcem v domovini, ako jim pošljete primerno vsoto denarja, ki naj jim bo v pomoč in podporo za prijaznejše božične praznike. Vsak rojak je dolžan to izvršiti, ker krono so sedaj tako poceni, kot še nikoli prej. Vsakdo jih pošlje lahko točno in hitro po dnevnem kurzu, navadnim ali pa brzojavnim potom, samo obrnite se do naše bančne tvrdke:

EMIL KISS

BANKER
133 Second Ave.-New York

ki vam daje dragevolje vsa pojasnila tudi za druge bančne posle in glede pošiljatve denarja v domovino. Če želite dobiti svoje iz domovine, obrnite se na nas. Prodajamo parobrodne vozne listke vseh črt in postrežba je točna, solidna in najcenejša. Bilo za kakoršenkoli opravek v domovini, obrnite se vselej do naše tvrdke, ker ona opravlja vse posle hitro in v popolno zadovoljstvo vsakemu, ki se obrne do nas. Vsi nasveti se dajejo brezplačno, hitro in v materinskem jeziku.

"KOLEDARJI."

CENJENIM ROJAKOM širom Amerike naznanjam, da imam v zalogi 8 tisoč velikih stenskih "KOLEDARJEV" za leto 1921, kateri bodo zelo primerni in pravi okrasen za vsako hišo in družino, kakor tudi za poslati jih v staro domovino. Ko sem se nahajal doma v domovini, sem videl v mnogih krajih moje koledarje od lanske pošiljatve. Doma nimajo koledarjev in ako jim pošljete veliki Ameriški stenski koledar, jim s teh naredite veliko veselje. —

— Letošnji koledarji so eno izmed najboljših kar sem jih še kdaj imel. Pri tem da so 20 x 28 inčev (palcev) veliki, so iz finega papirja, in imajo še posebej dnevna vremenska poročila, in z besedami označene dneve državnih praznikov in drugih zgodovinsko-vaznih dnevov Združenih Držav. Na koledarju je tudi slika starca in starke s pesmico v slovenskem in angleškem jeziku, ki je primerna vsebna in olepšava koledarjem. — Za 25 centov komad pošljem s poštnino vred, bodi si v Ameriki ali v staro domovino.

Pošljite takoj po vzorce in naročite si koledarje v pravem času za v staro domovino. Denar pošljite vselej na:

ANTON GRDINA
1053 E. 62nd St. Cleveland, O.

Društvo Sv. Frančiška Seraf. K. S. K. Jednote ima svoje seje vsako drugo soboto v mesecu na 2 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16—50 leta za zavarovalnino \$250.00 \$500.00 in \$1000.00 in bolniško podporo. Zavedni rojaki, pristopite k temu prekoristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

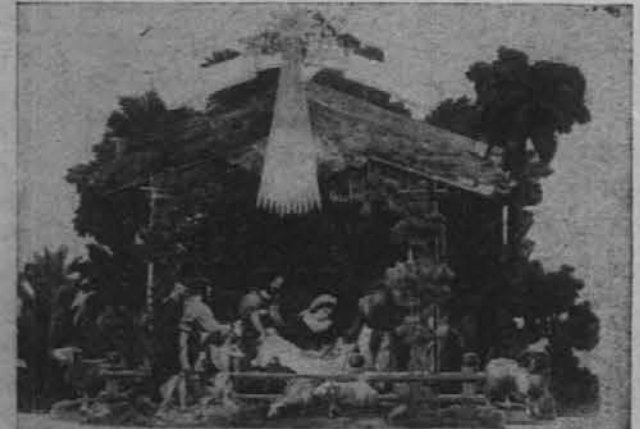
SLOV. KAT PEVSKO DRUŠTVO
"LIRA"

1107. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdin, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in pevodja: Matej Holnar, 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič, 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. Oblektor: Anton Hlabše str. Pevske vaie so vsaki torek četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Seja vsaki prvi torek v mesecu.

POZOR!

Božični prazniki so tu!

POZOR!

Jaslice v velikosti 6 X 7 — 50c.
Jaslice v velikosti 9 X 10 — \$1.00

Cenjenim rojakom naznanjamo, da imamo v zalogi krasne "jaslice" in drugovrstne okraske za klanje božičnih jaslic.

Nadalje imamo tudi krasne nabožne slike kot jih vidite tu na sliki. Velikost teh slik je 11 x 11. Komad stane 25c.

Poleg teh imamo tudi krasne božične razglednice po 5i. in 10c. komad.

Po vse te stvari pišite na:

"EDINOST"
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

